

C/2023/1553

19.12.2023

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 12 grudnia 2023 r.

w sprawie transpozycji art. 30 dyrektywy (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej („przekształcona dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej”) dotyczącego krajowych funduszy efektywności energetycznej, wsparcia finansowego i technicznego

(C/2023/1553)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie z dnia 28 listopada 2018 r. „Czysta planeta dla wszystkich. Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki” ⁽¹⁾ Komisja stwierdziła, że efektywność energetyczna jest kluczowym obszarem działania, bez którego nie można osiągnąć pełnej dekarbonizacji gospodarki Unii.
- (2) W grudniu 2018 r. w pakiecie „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” uwzględniono nowy główny cel Unii w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. na poziomie co najmniej 32,5 % w porównaniu z przewidywanym zużyciem energii w 2030 r.; założenia tego pakietu to: „efektywność energetyczna przede wszystkim”, „Unia światowym liderem w dziedzinie odnawialnych źródeł energii” oraz „uczciwe traktowanie konsumentów”.
- (3) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE („dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej”) ⁽²⁾ zmienionej dyrektywą (UE) 2018/2002 ⁽³⁾ uwzględniono zobowiązanie do osiągnięcia głównego celu, tj. osiągnięcia oszczędności energii wynoszących co najmniej 32,5 % na poziomie UE do 2030 r.
- (4) W komunikacie z dnia 17 września 2020 r. „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli” (zwanym dalej „Planem w zakresie celów klimatycznych”) ⁽⁴⁾ Komisja zaproponowała podniesienie poziomu unijnych ambitnych celów klimatycznych poprzez zwiększenie celu dotyczącego redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. do co najmniej 55 % poniżej poziomów z 1990 r. Propozycją tą wywiązano się ze zobowiązania podjętego w komunikacie Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu, dotyczącego przedstawienia kompleksowego planu zwiększenia unijnego celu na 2030 r. do 55 % w odpowiedzialny sposób.
- (5) Ocena skutków towarzysząca Planowi w zakresie celów klimatycznych wykazała, że osiągnięcie ambitniejszych celów klimatycznych wymaga znacznie większej poprawy efektywności energetycznej niż poziom wynoszący 32,5 %.
- (6) Aby osiągnąć te cele, Komisja w komunikacie z dnia 19 października 2020 r. „Program prac Komisji na 2021 r. Dynamiczna Unia w niestabilnym świecie” ⁽⁵⁾ przyjęła pakiet legislacyjny w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % do 2030 r. (zwany dalej „pakietem »Gotowi na 55«”) oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 r. Pakiet ten obejmuje szereg obszarów polityki, w tym wniosek o przekształcenie dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – „Czysta planeta dla wszystkich – Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki” (COM(2018) 773 final).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 210).

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli”, COM(2020) 562 final.

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Program prac Komisji na 2021 r. – Dynamiczna Unia w niestabilnym świecie”, COM(2020) 690 final.

- (7) W związku z tym 13 września 2023 r. przyjęto dyrektywę (UE) 2023/1791 (zwaną dalej „przekształconą dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej”) (9), na mocy której znacznie zwiększono poziom ambitnych celów na 2030 r. w zakresie efektywności energetycznej, w tym w odniesieniu do finansowania na rzecz efektywności energetycznej.
- (8) Stymulowanie inwestycji w efektywność energetyczną za pomocą ukierunkowanych środków z zakresu polityki i finansowania efektywności energetycznej, umożliwiających zwiększenie wartości projektów w zakresie efektywności energetycznej i pozyskanie prywatnego finansowania na rzecz wdrożenia przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, ma zasadnicze znaczenie dla wspierania państw członkowskich w realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. i osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. w sposób racjonalny pod względem kosztów, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju gospodarki UE.
- (9) Rada Europejska w konkluzjach z 21–22 października 2022 r. i 15 grudnia 2022 r. wezwała Radę i Komisję Europejską do przedstawienia konkretnych propozycji ukierunkowanych m.in. na wzmoczenie działań mających na celu oszczędzanie energii i ponownie podkreśliła potrzebę zwiększenia inwestycji w efektywność energetyczną.
- (10) W art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej uznano potrzebę wdrożenia odpowiedniego wsparcia finansowego i technicznego środków w zakresie efektywności energetycznej, opracowania ukierunkowanych środków z dziedziny polityki umożliwiających stymulowanie inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną oraz określono podstawę dalszych prac nad zachęcaniem do inwestowania w efektywność energetyczną, kładąc nacisk na współpracę Komisji Europejskiej i państw członkowskich.
- (11) W szczególności zgodnie z art. 30 ust. 1 i bez uszczerbku dla postanowień art. 107 i 108 TFUE, państwa członkowskie powinny ułatwiać tworzenie instrumentów finansowych lub korzystanie z istniejących instrumentów dotyczących środków poprawy efektywności energetycznej w celu zmaksymalizowania korzyści wynikających z finansowania wieloźródłowego i z połączenia dotacji, instrumentów finansowych i pomocy technicznej. Natomiast w art. 30 ust. 2 zobowiązano Komisję do wspierania państw członkowskich w tworzeniu instrumentów finansowania oraz instrumentów zapewniających pomoc na rozwój projektów w celu zwiększenia inwestycji w efektywność energetyczną i wspierania środków w zakresie efektywności energetycznej wśród osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, odbiorców wrażliwych, osób w gospodarstwach domowych o niskich dochodach oraz, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne. Aby zapewnić państwom członkowskim wsparcie w transpozycji i wdrażaniu art. 30 ust. 1 i 2 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, w wytycznych przypomniano zakres i cele wymogów oraz przedstawiono opcje i przykłady środków z dziedziny polityki służących wypełnieniu zobowiązań, takich jak np. potrzeba usprawnienia ram regulacyjnych w celu umożliwienia łączenia wieloźródłowego finansowania unijnego i krajowego oraz potrzeba ułatwienia procesu ustanowienia instrumentów pomocy technicznej na szczeblu krajowym lub, w stosownych przypadkach, regionalnym.
- (12) Zgodnie z art. 30 ust. 3 państwa członkowskie są zobowiązane do promowania produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, takich jak zielone kredyty hipoteczne i zielone pożyczki, i do zapewnienia, by były one oferowane szeroko i w sposób niedyskryminacyjny przez instytucje finansowe oraz aby były widoczne i dostępne dla konsumentów, a także do przyjęcia środków mających na celu ułatwienie wdrażania systemów finansowania rachunkowego i podatkowego oraz do zachęcania do utworzenia instrumentów gwarancji pożyczkowych do celów inwestycji w efektywność energetyczną. Aby zapewnić państwom członkowskim wsparcie w transpozycji i wdrażaniu art. 30 ust. 3 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, w wytycznych przypomniano zakres i cele wymogów oraz przedstawiono opcje i przykłady środków z dziedziny polityki służących wypełnieniu zobowiązań, takich jak np. opracowanie niezbędnych ram regulacyjnych w celu zapewnienia niedyskryminacji pożyczek na rzecz efektywności energetycznej, ukierunkowanie systemów wsparcia i instrumentów korygowania o ryzyko na promowanie produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej oraz niezbędne działania w celu włączenia systemów finansowania rachunkowego i podatkowego w ramy krajowe. W tym względzie działania państw członkowskich powinny być spójne z dorobkiem prawnym UE w zakresie kwestii finansowych, a do ich realizacji należy wykorzystywać środki dostępne dla państw członkowskich i uczestników rynku w ramach UE na rzecz zrównoważonego finansowania i bez uszczerbku dla dalszych zmian w tym zakresie.
- (13) W art. 30 ust. 4 i 5 zobowiązuje się państwa członkowskie do wspierania ustanawiania systemów wsparcia finansowego ukierunkowanych w szczególności na modernizację systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych oraz do promowania gromadzenia lokalnej wiedzy fachowej i zapewniania pomocy technicznej w celu obniżenia emisyjności lokalnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych. Aby zapewnić państwom członkowskim wsparcie w transpozycji i wdrażaniu art. 30 ust. 4 i 5 dyrektywy w sprawie efektyw-

(9) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (wersja przekształcona) (Dz.U. L 231 z 20.9.2023, s. 1).

ności energetycznej, w wytycznych przypomniano zakres i cele wymogów oraz przedstawiono opcje i przykłady środków z dziedziny polityki służących wypełnieniu zobowiązań, takich jak np. uruchomienie specjalnych systemów finansowania modernizacji systemów ogrzewania w połączeniu z ustanowieniem punktów kompleksowej obsługi dla operatorów systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

- (14) W art. 30 ust. 7 wymaga się, aby Komisja prowadziła dialog zarówno z publicznymi, jak i prywatnymi instytucjami finansowymi, a także z poszczególnymi właściwymi sektorami w celu określenia potrzeb i możliwych do podjęcia działań w celu zmobilizowania funduszy prywatnych na rzecz środków w zakresie efektywności energetycznej i termomodernizacji oraz aby przyczynić się do realizacji unijnych celów w zakresie efektywności energetycznej i wkładów krajowych. W związku z tym Komisja zainicjuje nową europejską koalicję na rzecz finansowania efektywności energetycznej, w ramach której państwa członkowskie będą ściślej współpracować, tworząc w ten sposób ramy dialogu ukierunkowanego na działania, które mogą ułatwić inwestycje w efektywność energetyczną.
- (15) Zgodnie z art. 30 ust. 11 państwa członkowskie mogą utworzyć krajowy fundusz efektywności energetycznej w celu wspierania państw członkowskich w realizacji ich krajowych wkładów w zakresie efektywności energetycznej i ich obowiązków oszczędności energii zgodnie z art. 4 i art. 8 dyrektywy (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej. Zgodnie z art. 30 ust. 12 w przypadku ustanowienia krajowego funduszu efektywności energetycznej należy go wykorzystać w celu większego upowszechnienia prywatnych inwestycji w efektywność energetyczną i wspierania wdrożenia środków w zakresie efektywności energetycznej wśród osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, odbiorców wrażliwych, osób w gospodarstwach domowych o niskich dochodach oraz, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne. Aby zapewnić państwom członkowskim wsparcie w transpozycji i wdrażaniu art. 30 ust. 11 i 12 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej oraz w korzystaniu z opcji dostępnych w art. 30 ust. 13 i 14 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, w wytycznych przypomniano zakres i cele przepisów dotyczących krajowych funduszy efektywności energetycznej, zasugerowano etapy ich ustanowienia, oraz przedstawiono opcję tymczasowego wypełnienia rocznych zobowiązań wynikających z dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej przez wniesienie wkładu finansowego do krajowego funduszu efektywności energetycznej, a także metodę obliczania takiego wkładu finansowego.
- (16) W art. 30 ust. 17 zaostorzono obowiązujące wymogi sprawozdawcze dotyczące państw członkowskich w zakresie finansowania efektywności energetycznej przez zobowiązanie państw członkowskich do przedkładania Komisji do dnia 15 marca 2025 r., a następnie co dwa lata, w ramach zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu złożonych na podstawie art. 17 i 21 rozporządzenia (UE) 2018/1999 danych dotyczących: a) wielkości inwestycji publicznych w efektywność energetyczną oraz średniego efektu dźwigni osiągniętego dzięki finansowaniu publicznemu wspierającemu środki w zakresie efektywności energetycznej; b) wielkości produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, z rozróżnieniem na poszczególne produkty; c) w stosownych przypadkach – krajowych programów finansowania wprowadzonych w celu większego upowszechnienia efektywności energetycznej i najlepszych praktyk oraz innowacyjnych systemów finansowania na rzecz efektywności energetycznej. W art. 30 ust. 18 wyjaśniono ponadto kwestię istniejących obowiązków ujawniania informacji, które należy wziąć pod uwagę w celu spełnienia wymogów określonych w ust. 17 lit. b).
- (17) Państwa członkowskie mają wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne transponujące art. 30 dotyczący finansowania efektywności energetycznej do 11 października 2025 r.
- (18) Pełna transpozycja i skuteczne wdrożenie przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej są konieczne, jeżeli UE ma osiągnąć cele w zakresie efektywności energetycznej i cele klimatyczne na 2030 r.
- (19) Państwa członkowskie dysponują pewnym marginesem swobody w zakresie transpozycji i wdrażania wymogów dotyczących art. 30 w sprawie finansowania efektywności energetycznej w najbardziej dopasowany do okoliczności krajowych sposób,

NINIEJSZYM ZALECA, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE:

1. stosowały się do wytycznych zawartych w załączniku do niniejszego zalecenia przy transpozycji wymogów wprowadzonych art. 30 dyrektywy (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej.

2. W niniejszym zaleceniu wyjaśniono zmienione wymogi i przedstawiono sposób, w jaki można osiągnąć cele dyrektywy. Celem jest przyczynienie się do zapewnienia jednolitego sposobu interpretacji przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej we wszystkich państwach członkowskich podczas opracowywania środków transpozycji.
3. Niniejsze zalecenie nie zmienia skutków prawnych przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej i pozostaje bez uszczerbku dla wiążącej wykładni przepisów tej przekształconej dyrektywy dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości. W zaleceniu skoncentrowano się na przepisach dotyczących finansowania efektywności energetycznej oraz odniesiono się do art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.

Sporządzono w Brukseli dnia 12 grudnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Kadri SIMSON
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

1. WPROWADZENIE

Celem art. 30 dyrektywy (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej („przekształcona dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej”) jest zwiększenie inwestycji publicznych i prywatnych w różnych sektorach, aby osiągnąć unijne cele w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. Artykuł ten przyczynia się do realizacji tego celu przez ustanowienie ram sprzyjających poprawie opłacalności wsparcia z budżetu publicznego i stymulowaniu inwestycji prywatnych w środki w zakresie efektywności energetycznej. Ponieważ finansowanie unijne i finansowanie publiczne na szczeblu krajowym nie będzie wystarczające do zaspokojenia potrzeb inwestycyjnych, większość wsparcia finansowego będzie musiała pochodzić od sektora prywatnego. Ograniczoną kwotę dostępnego finansowania publicznego należy przeznaczyć na usuwanie barier utrudniających dokonywanie inwestycji, wspieranie inwestycji realizowanych przez grupy najbardziej narażone na zagrożenia, zapewnianie instrumentów finansowych oraz udzielanie gwarancji publicznych, aby przyspieszyć wdrażanie środków w zakresie efektywności energetycznej oraz wspierać i stymulować inwestycje prywatne. Oczekuje się, że transpozycja i wdrożenie art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej dotyczącego finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej przyczyni się do udoskonalenia ram sprzyjających stymulowaniu inwestycji w efektywność energetyczną, wnosząc tym samym wkład zarówno w realizację celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r., jak i celów w zakresie oszczędności energii wyznaczonych w planie REPowerEU.

Niniejsze wytyczne mają na celu wsparcie państw członkowskich w transpozycji art. 30 dyrektywy (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej. Wiążąca wykładnia przepisów unijnych leży w wyłącznej kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Opinie wyrażone w niniejszych wytycznych nie przesądzają o stanowisku, jakie Komisja może zająć przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Obowiązki spoczywające na państwach członkowskich zgodnie z art. 30 zostały wyszczególnione na początku poszczególnych sekcji niniejszego załącznika – zobowiązują one państwa członkowskie do wdrożenia szeregu środków z zakresu polityki lub programów finansowania i wsparcia służących stymulowaniu inwestycji w obszarze efektywności energetycznej we wszystkich sektorach, przyczyniając się tym samym do realizacji wiążących unijnych celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r.

W sekcji 2 niniejszego załącznika przywołano przepisy art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, które muszą zostać obowiązkowo transponowane i wdrożone w krajowych ramach legislacyjnych, wyjaśniono zakres i cele tych przepisów, a także udzielono dodatkowych informacji na temat wyboru potencjalnych środków z zakresu polityki służących zagwarantowaniu spełnienia tych wymogów.

W sekcji 3 niniejszego załącznika odniesiono się do fakultatywnych przepisów dotyczących krajowych funduszy efektywności energetycznej, które zapewniają państwom członkowskim możliwość utworzenia takiego funduszu na potrzeby realizacji celów wyznaczonych w przekształconej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej, oraz do kwestii wywiązywania się z niektórych zobowiązań przewidzianych w tej dyrektywie za pośrednictwem wkładów finansowych. W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z tej możliwości zastosowanie mają pewne ściśle określone wymogi.

Sekcja 4 niniejszego załącznika jest poświęcona bardziej rygorystycznym wymogom w zakresie sprawozdawczości w obszarze finansowania efektywności energetycznej, które mają bezpośrednie zastosowanie do państw członkowskich. Wspomniana sprawozdawczość zostanie włączona do krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu (NECPR) zgodnie z art. 17 i 21 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.

2. PRZEPISY, KTÓRE MUSZĄ ZOSTAĆ PRZETRANSPONOWANE I WDROŻONE

Najważniejszy wymóg zawarty w art. 30 dotyczy ułatwiania przez państwa członkowskie tworzenia instrumentów finansowych lub zwiększania stopnia wykorzystania istniejących instrumentów do wspierania środków w zakresie efektywności energetycznej i propagowania tych środków, a także usuwania istniejących barier utrudniających zwiększanie stopnia wykorzystania prywatnych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie finansowania efektywności energetycznej. Ma to kluczowe znaczenie dla uruchomienia odpowiedniej liczby inwestycji w obszarze efektywności energetycznej. W poniższej sekcji i jej podsekcjach omówiono najważniejsze przepisy przewidziane w art. 30, które muszą zostać obowiązkowo transponowane.

2.1. Ułatwianie tworzenia instrumentów finansowych oraz łączenia dotacji, instrumentów finansowych i pomocy technicznej

Tabela 2-1.

Art. 30 ust. 1 i 2

#	Ustęp z art. 30
1	Nie naruszając postanowień art. 107 i 108 TFUE, państwa członkowskie ułatwiają tworzenie instrumentów finansowych lub korzystanie z istniejących instrumentów dotyczących środków poprawy efektywności energetycznej w celu zmaksymalizowania korzyści wynikających z finansowania wielozródłowego i z połączenia dotacji, instrumentów finansowych i pomocy technicznej.

2	W stosownych przypadkach Komisja bezpośrednio lub za pośrednictwem europejskich instytucji finansowych wspiera państwa członkowskie w tworzeniu instrumentów finansowania oraz instrumentów zapewniających pomoc na rozwój projektów na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym w celu zwiększenia inwestycji w efektywność energetyczną w poszczególnych sektorach oraz w celu ochrony i wzmocnienia pozycji odbiorców wrażliwych, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne, w tym przez uwzględnienie perspektywy równości, tak aby nikt nie został pominięty.
---	--

2.1.1. Zakres i cele wymogu

W art. 30 ust. 1 na państwa członkowskie nałożono wymóg ułatwiania tworzenia instrumentów finansowych i maksymalizowania korzyści wynikających z łączenia finansowania pochodzącego z wielu źródeł. Zgodnie z art. 30 ust. 2, niezależnie od instrumentów na poziomie krajowym, państwa członkowskie powinny ułatwiać również tworzenie instrumentów finansowych na poziomie regionalnym lub lokalnym. Ponieważ instrumenty finansowe na poziomie regionalnym i lokalnym opierają się na szczegółowej wiedzy na temat zasobów budowlanych i lokalnych mieszkańców, są lepiej dostosowane do potrzeb obywateli i lokalnych przedsiębiorstw. Z tego względu obywatele i przedsiębiorstwa mogą łatwiej z nich korzystać, co sprzyja wdrażaniu wsparcia finansowego na rzecz poprawy efektywności energetycznej ⁽¹⁾. Państwa członkowskie będą musiały zadbać o to, aby instrumenty finansowe oferowały połączenie różnych strumieni finansowania i różnego rodzaju pomocy na rozwój projektów, a także dążyć do maksymalnego wykorzystania wsparcia w postaci środków UE do tworzenia instrumentów finansowych na poziomie krajowym i regionalnym. Przewyciężenie rozmaitych barier uniemożliwiających modernizację służące poprawie efektywności energetycznej, takich jak bariery ekonomiczne, finansowe, behawioralne i informacyjne, w tym wynikające z braku wiedzy w obszarze energii/wiedzy finansowej, a także wiedzy na temat procesów opracowywania projektów, możliwości finansowania, wiarygodności wykonawców itp., wymaga niejednokrotnie połączenia wsparcia finansowego i technicznego ⁽²⁾. Przy tworzeniu instrumentów finansowych i instrumentów pomocy technicznej służących udzielaniu publicznego wsparcia finansowego na wdrażanie środków poprawy efektywności energetycznej państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę obowiązujące przepisy w zakresie pomocy państwa na poprawę efektywności energetycznej ⁽³⁾.

Niejednokrotnie zdarza się, że pomimo dostępności wsparcia finansowego, niewiele zainteresowanych stron zdaje sobie sprawę z jego istnienia lub możliwości jego wykorzystania. Punkty kompleksowej obsługi skutecznie zwiększają poziom wiedzy na temat dostępnych rozwiązań technicznych i możliwości pozyskania finansowania, a także oferują połączenie wsparcia technicznego ⁽⁴⁾ ze wsparciem finansowym, jeżeli chodzi o wdrażanie środków w zakresie efektywności energetycznej zarówno w sektorze gospodarstw domowych, jak i w sektorze handlowym ⁽⁵⁾. Punkty kompleksowej obsługi mogą finansować projekt bezpośrednio lub pełnić funkcję pośrednika między klientami a podmiotami sektora publicznego lub prywatnego zapewniającymi finansowanie. Przykładem programu łączącego instrumenty finansowe ze wsparciem technicznym jest program Hauts-de-France Pass Rénovation (zob. ramka 1).

Ramka 1. Hauts-de-France Pass Rénovation

Hauts-de-France Pass Rénovation to punkt kompleksowej obsługi utworzony przez samorząd regionalny, aby wspierać proces renowacji budynków mieszkalnych w regionie. Jego celem jest zmniejszenie zużycia energii w budynkach mieszkalnych, przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i wykazanie, że finansowanie działań służących poprawie efektywności energetycznej jest obciążone niewielkim ryzykiem, aby zachęcić banki prywatne do oferowania kolejnych produktów w tym obszarze. Etap pilotażowy tego programu przeprowadzono w 2013 r. w Pikardii i od tego czasu jego zakres rozszerzył się na cały region Hauts-de-France.

W ramach programu podjęto szereg działań na rzecz poprawy widoczności, dostępności i przystępności produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej. Przeprowadzono kampanię informacyjną mającą na celu zaznajomienie opinii publicznej z programem. Ze wsparcia mogą skorzystać wszyscy właściciele budynków mieszkalnych oraz wszystkie osoby zajmujące lub wynajmujące takie budynki, niezależnie od wieku danego budynku

⁽¹⁾ Economidou, M., Della Valle, N., Melica, G., Valentini, O. and Bertoldi, P., 2021, Financing energy renovations at local and regional levels, EUR 30815 EN, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, ISBN 978-92-76-41141-3, doi:10.2760/52526, JRC123755.

⁽²⁾ Bertoldi, P., Boza-Kiss, B., Della Valle, N. and Economidou, M., 2021, The role of one-stop shops in energy renovation - a comparative analysis of OSSs cases in Europe, Energy and Buildings, ISSN 0378-7788, 250, s. 111273, JRC124675.

⁽³⁾ Jeżeli chodzi o inwestycje w efektywność energetyczną, obowiązujące przepisy w zakresie pomocy państwa obejmują art. 38 i 38a (pomoc dla właścicieli budynków i najemców), 38b (pomoc dla przedsiębiorstw usług energetycznych) i 39 (pomoc przyznawana poprzez pośredników finansowych) ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (GBER) dotyczącego pomocy państwa oraz sekcje 4.1 (Pomoc na redukcję i usuwanie emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez wsparcie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej), 4.2 (Pomoc na rzecz poprawy charakterystyki energetycznej i efektywności środowiskowej budynków) i 4.10 (Pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze) Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (CEEAG).

⁽⁴⁾ Uwzględniając wsparcie techniczne w zakresie planowania, zapewniania jakości oraz monitorowania zrealizowanych projektów budowlanych po oddaniu ich do użytku.

⁽⁵⁾ Boza-Kiss, B., Bertoldi, P., Della Valle, N. i Economidou, M., 2021, One-stop shops for residential building energy renovation in the EU, EUR 30762 EN, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, ISBN 978-92-76-40100-1, doi:10.2760/245015, JRC125380.

i jego rodzaju. W ramach programu oferuje się różne rozwiązania finansowe, w tym pojedynczą pożyczkę, nieoprocentowaną „ekopożyczkę” (udzielane w ramach regulowanego systemu krajowego) oraz ułatwienia w dostępie do pożyczek udzielanych przez instytucje finansowe będące osobami trzecimi. Okresy zapadalności pożyczek mogą wynosić nawet 25 lat, w zależności od trwałości określonych prac renowacyjnych. W ramach programu wypłaca się płatności zaliczkowe, które podlegają zwrotowi dopiero z chwilą zakończenia realizacji projektu. Aby zapewnić odpowiedni poziom przystępności cenowej, przy ustalaniu wysokości płatności miesięcznych bierze się pod uwagę prognozowane oszczędności energii. Beneficjenci o niskich dochodach, które nie są w stanie spłacić zaciągniętej pożyczki, mogą również skorzystać z pomocy finansowej oferowanej przez państwowy urząd ds. mieszkalnictwa, ANAH. Gospodarstwom domowym udziela się również pomocy technicznej m.in. w formie audytu zużycia energii cieplej w lokalu, porad w zakresie robót renowacyjnych i potencjalnych oszczędności energii, wsparcia przy wyborze przedsiębiorstw, monitorowania miejsca realizacji robót w trakcie renowacji oraz późniejszego monitorowania poziomu zużycia energii.

2.1.2. Wybór środków z zakresu polityki w celu spełnienia wymogu

Państwa członkowskie mogą spełnić wymóg dotyczący ułatwiania tworzenia instrumentów finansowych oraz łączenia dotacji, instrumentów finansowych i pomocy technicznej, m.in. przez:

- **uproszczenie ram regulacyjnych, aby umożliwić jednoczesne korzystanie z wielu strumieni finansowania na szczeblu unijnym i krajowym** oraz łączenie dotacji, instrumentów finansowych i pomocy technicznej pochodzących z różnych instrumentów;
- **zapewnienie ścisłej koordynacji poszczególnych źródeł finansowania działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej, biorąc pod uwagę potrzeby beneficjentów końcowych, do których skierowane jest to finansowanie.** Na przykład planowane wsparcie z budżetu publicznego na rzecz wdrażania środków w zakresie efektywności energetycznej w gospodarstwach domowych znajdujących się w trudnej sytuacji pochodzące ze **Spółecznego Funduszu Klimatycznego** ⁽⁶⁾ mogłyby być udzielane również poprzez pośredników finansowych, a państwa członkowskie już teraz mogłyby zastanowić się, w jaki sposób uwzględnić tego rodzaju środki w swoich planach społeczno-klimatycznych, które mają zostać przedłożone do czerwca 2025 r., oraz wdrożyć zintegrowane ramy wsparcia inwestycji w dziedzinie efektywności energetycznej;
- **gromadzenie wiedzy fachowej w krajowych bankach prorozwojowych lub podobnych instytucjach publicznych promujących inwestycje kapitałowe w efektywność energetyczną, w szczególności w zakresie łączenia instrumentów finansowych z programami dotacji publicznych;**
- **ułatwianie tworzenia instrumentów pomocy technicznej na szczeblu krajowym lub, w stosownych przypadkach, regionalnym.** Instrumenty pomocy technicznej mogą przyczynić się do aktywnej współpracy z lokalnymi organami administracji i lokalnymi przedsiębiorstwami w celu wdrożenia wsparcia finansowego i wspierania łączenia wieloźródłowego finansowania na rzecz modernizacji w zakresie efektywności. W tym celu Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny mogą wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu instrumentów pomocy technicznej na szczeblu krajowym i regionalnym, w oparciu o model ELENA;
- **tworzenie punktów kompleksowej obsługi na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym** ⁽⁷⁾: systemy te w sposób proaktywny zapewniają zarówno techniczne, jak i finansowe wsparcie przedsiębiorstwom w zakresie modernizacji ich obiektów pod kątem efektywności energetycznej lub właścicielom zamieszkującym własne mieszkanie lub dom lub najemcom budynków mieszkalnych, którzy pragną poprawić efektywność energetyczną swoich lokali mieszkalnych. Mogą pomóc w budowaniu zaufania przez jasne określenie zakresu odpowiedzialności i działań naprawczych w przypadku wystąpienia problemów z pracami budowlanymi, a także mogą mieć zasadnicze znaczenie we wspieraniu grup, do których trudniej dotrzeć. Punkty kompleksowej obsługi mogą również odgrywać kluczową rolę w łączeniu szeregu gospodarstw domowych o podobnych potrzebach w zakresie modernizacji, pełniąc tym samym funkcję agregatorów projektów, prowadząc do osiągnięcia korzyści skali, przyczyniając się do zmniejszenia obciążenia administracyjnego i obciążenia związanego z zapewnianiem jakości spoczywającego na poszczególnych właścicielach zamieszkujących własne mieszkanie lub dom oraz umożliwiając standaryzację i agregację projektów dla inwestorów finansowych i do celów refinansowania długu.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia Spółecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s.1).

⁽⁷⁾ Wytyczne dotyczące art. 23 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej zawierają dalsze szczegóły dotyczące tworzenia punktów kompleksowej obsługi w celu wspierania realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej.

2.2. Promowanie produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej

Tabela 2-2.

Art. 30 ust. 3 – zdanie pierwsze

#	Ustęp z art. 30
3 – zdanie pierwsze	Państwa członkowskie przyjmują środki, które promują produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej, takie jak zielone kredyty hipoteczne i zielone pożyczki, zabezpieczone i niezabezpieczone, i zapewniają, by były one oferowane szeroko i w sposób niedyskryminacyjny przez instytucje finansowe oraz aby były widoczne i dostępne dla konsumentów.

2.2.1. Zakres i cele wymogu

Produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej to pożyczki, które pokrywają początkowe koszty inwestycji w środki w zakresie efektywności energetycznej. Zakres pożyczek na rzecz efektywności energetycznej obejmuje różne instrumenty finansowania dłużnego, od standardowych pożyczek na środki w zakresie efektywności energetycznej po bardziej innowacyjne produkty pożyczkowe, takie jak kredyty hipoteczne na cele związane z efektywnością energetyczną, zielone kredyty konsumenckie oraz finansowanie rachunkowe i podatkowe. Produkty te może dostarczać szereg różnego rodzaju pożyczkodawców/kredytodawców, w tym instytucje publiczne, banki, zakłady użyteczności publicznej itp., a ich odbiorcą może być szeroka gama pożyczkobiorców/kredytobiorców, w tym właściciele domów, najemcy, przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa usług energetycznych i organizacje publiczne.

Produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej są zazwyczaj dostarczane za pośrednictwem dwóch głównych kanałów:

- linii kredytowych, które są instrumentami pożyczkowymi oferowanymi przez banki lub inne instytucje finansowe w celu finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej. Najlepiej byłoby, gdyby na powstających rynkach finansowania efektywności energetycznej linie kredytowe na rzecz efektywności energetycznej były wspierane przez banki publiczne i wielostronne. W miarę rozwoju rynków lokalne banki komercyjne mogą opracowywać specjalne prywatne linie kredytowe na rzecz efektywności energetycznej (np. zielone kredyty hipoteczne);
- specjalnych funduszy, które są instrumentami charakteryzującymi się szczególnym mandatem umożliwiającym inwestowanie w środki w zakresie efektywności energetycznej, często z naciskiem na określone sektory (np. sektor budynków lub sektor przemysłowy). W ramach specjalnych funduszy należy oferować instrumenty dłużne, a także kapitałowe i hybrydowe oraz gwarancje pożyczkowe. Fundusze te mogą obejmować całkowicie prywatny kapitał, całkowicie publiczny kapitał lub wkłady zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego. Przykładem są krajowe fundusze efektywności energetycznej istniejące w wielu państwach członkowskich, które zostaną omówione w sekcji 3.

Państwa członkowskie powinny wspierać instytucje finansowe, w szczególności banki komercyjne i organizacje krajowe promujące inwestycje kapitałowe, aby zwiększyć skalę finansowania efektywności energetycznej. W szczególności instytucje kredytowe odgrywają zasadniczą rolę w zwiększaniu wielkości udzielanych pożyczek na rzecz efektywności energetycznej. Szereg banków komercyjnych w Europie oferuje zielone kredyty konsumenckie i zielone kredyty hipoteczne oraz posiada strategię i cele w zakresie „zazieleniania” wybranych portfeli kredytowych. W ramach systemu bankowości detalicznej można również wykorzystać dobrze rozwiniętą i powszechną strukturę organizacyjną w celu świadczenia usług doradczych i pomocniczych, aby spełniać wymogi i wspierać możliwości związane z zielonymi pożyczkami, w oparciu o bezpośrednie i solidne relacje z właścicielami budynków i przedsiębiorstwami.

W tym celu zaleca się, aby państwa członkowskie i uczestnicy rynku odpowiednio korzystali z narzędzi, standardów i etykiet unijnych ram zrównoważonego finansowania i unii rynków kapitałowych, ze szczególnym uwzględnieniem roli unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju, aby pomóc w mobilizacji prywatnych środków finansowych na rzecz zrównoważonych środowiskowo działań i możliwości, w tym na rzecz wysokiej klasy inwestycji w efektywność energetyczną.

Aby wspierać wykorzystanie środków w zakresie efektywności energetycznej, zielone kredyty konsumenckie charakteryzują się zwykle dłuższymi terminami zapadalności niż w przypadku kredytów konsumenckich ogólnego przeznaczenia, niższymi lub stałymi stopami procentowymi i często nie wymagają zabezpieczeń^(*). Zielone pożyczki konsumenckie można wykorzystywać do wspierania środków w zakresie efektywności energetycznej przez zakup energooszczędnego sprzętu, technologii lub urządzeń, a także w odniesieniu do ukierunkowanych środków w zakresie renowacji budynków. Podobnie zielone kredyty hipoteczne stanowią zachętę dla kredytobiorców do poprawy efektywności energetycznej ich budynków lub do nabycia energooszczędnych lokali mieszkalnych, ponieważ warunki ich zaciągnięcia i spłaty są korzystniejsze niż w przypadku standardowych kredytów hipotecznych. W ramce 2 przedstawiono przykład rumuńskiego programu zielonych domów i zielonych kredytów hipotecznych.

^(*) Zabezpieczenie jest aktywem, które pożyczkobiorca zastawia pożyczkodawcy na wypadek, gdyby nie wywiązał się ze spłaty. Pożyczki zabezpieczone często mają niższą stopę oprocentowania niż pożyczki bez zabezpieczenia, ale z wyższym ryzykiem dla pożyczkobiorcy.

Ramka 2. Rumuński program zielonych domów i zielonych kredytów hipotecznych

Rumuński program zielonych domów i zielonych kredytów hipotecznych ustanowiono w 2012 r. dzięki wsparciu finansowemu Komisji Europejskiej⁽⁹⁾. Obejmuje on dwa elementy: 1) certyfikację zielonych domów przeprowadzaną przez rumuńską radę ds. zielonych budynków (RoGBC); oraz 2) zielone kredyty hipoteczne udzielane przez banki komercyjne nabywcom domów certyfikowanych przez RoGBC. Wszystkie banki oferujące kredyty hipoteczne w Rumunii mogą uczestniczyć w tym programie, jeżeli zaakceptują kryteria i niezależny system certyfikacji zielonych domów opracowane przez RoGBC oraz zaoferują obniżone stopy procentowe w odniesieniu do domów posiadających certyfikat RoGBC. Udzielane kredyty hipoteczne nie obejmują dotacji publicznych. Banki oferują niższe stopy procentowe, ponieważ zielone domy posiadające certyfikat charakteryzują się niższym ryzykiem niewykonania zobowiązania, jakim jest spłata kredytu hipotecznego, i wyższą wyceną aktywów. Bank Narodowy Rumunii pozwala również nabywcom zielonych domów na uwzględnienie szacowanych oszczędności energii jako dodatkowego źródła dochodu we wnioskach o udzielenie pożyczki, umożliwiając pożyczkobiorcom dostęp do większych pożyczek na energooszczędną renowację lub budowę.

Art. 30 ust. 3 stanowi ponadto, że państwa członkowskie zapewniają, by produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej były oferowane szeroko i w sposób niedyskryminacyjny przez instytucje finansowe oraz aby były widoczne i dostępne dla konsumentów⁽¹⁰⁾. Aby wdrożyć ten wymóg, należy wziąć pod uwagę następujące działania:

- aby zapewnić szeroką ofertę, korzystne byłoby wspieranie rozwoju prosperującego krajowego rynku produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej oraz zapewnienie potencjalnym klientom dostępu i możliwości wyboru spośród znacznej i zróżnicowanej gamy specjalnych produktów finansowych;
- aby zapewnić niedyskryminacyjną ofertę w porównaniu z innymi produktami finansowymi, państwa członkowskie powinny zapewnić, by instytucje finansowe świadczące usługi detaliczne eksploatowały swą dostępną ofertę specjalnych produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej (kredytów hipotecznych i kredytów konsumenckich). Potencjalnych klientów należy informować o istnieniu produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, a tego typu produkty – z prawdopodobnie korzystniejszymi warunkami – należy zawsze oferować klientom, gdy lepiej odpowiadają ich potrzebom.

Oczekuje się zatem, że państwa członkowskie zapewnią, aby produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej były oferowane szeroko i w sposób niedyskryminacyjny oraz aby produkty te były widoczne i dostępne dla konsumentów. Mogłyby tego dokonać przez wprowadzenie w przepisach krajowych obowiązku polegającego na zobowiązaniu instytucji finansowych do przeprowadzenia dokładnej oceny interesów istniejących lub potencjalnych klientów w zakresie poprawy efektywności energetycznej ich aktywów (np. nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych, urządzeń i sprzętu) oraz – w oparciu o takie zainteresowanie – do proaktywnego udostępniania produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, które zaspokajają potrzeby klientów. Oferta produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej powinna w każdym przypadku być zgodna z dyrektywą w sprawie kredytów konsumenckich⁽¹¹⁾ i dyrektywą w sprawie kredytów hipotecznych⁽¹²⁾, a także z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczącymi udzielania i monitorowania kredytów z 2020 r., skierowanymi do instytucji finansowych objętych ich zakresem stosowania⁽¹³⁾.

Aby zapewnić dostępność szerokiej oferty produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej w kontekście krajowym, państwa członkowskie są zobowiązane do przyjęcia środków promujących rozwój tego rynku przez wdrożenie niektórych środków z zakresu polityki i zmian regulacyjnych, o których mowa w sekcji 2.2.2.

Państwa członkowskie będą ponadto musiały monitorować rynek krajowy w celu zapewnienia konsumentom korzyści wynikających z wdrożenia produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, oceniając czy są one zaprojektowane w celu obniżenia kosztów i ryzyka związanego z inwestowaniem w środki w zakresie efektywności energetycznej oraz czy instytucje kredytowe uwzględniają mniejsze ryzyko niewykonania zobowiązania związane z inwestycjami w efektywność energetyczną, jeżeli jest to poparte wiarygodnymi dowodami. Ponadto produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej należy udostępnić również gospodarstwom domowym o niskich dochodach, dotkniętym ubóstwem energetycznym lub osobom zajmującym mieszkania socjalne przez wprowadzenie odpowiednich instrumentów ograniczania ryzyka i zgodnie z przepisami dotyczącymi stabilności finansowej⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Energii, 2022, Report on the evolution of financing practices for energy efficiency in buildings, SME's and in industry: final report [Sprawozdanie na temat zmian w zakresie praktyk finansowania efektywności energetycznej w budynkach, MŚP i przemyśle: sprawozdanie końcowe], Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

⁽¹⁰⁾ Wdrożenie zobowiązań wynikających z art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej nie powinno zagrażać stabilności finansowej UE.

⁽¹¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2225 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę 2008/48/WE.

⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010.

⁽¹³⁾ Europejski Urząd Nadzoru Bankowego EBA/GL/2020/06, 29 maja 2020 r.

⁽¹⁴⁾ Prêt Avance Renovation, francuski program rządowy, stanowi przykład kredytu hipotecznego ukierunkowanego na gospodarstwa domowe o niskich dochodach, które chcą sfinansować prace renowacyjne w zakresie efektywności energetycznej w swoim domu.

Odzwierciedlając zasadę niedyskryminacji, zarówno oszczędność energii (przyszłe ujemne wydatki), jak i waloryzację aktywów bazowych (w przypadku gdy wpływa na sytuację finansową potencjalnego pożyczkobiorcy) należy uznać za kryteria, które instytucja finansowa powinna brać pod uwagę przy proponowaniu pożyczki na rzecz efektywności energetycznej. W tym kontekście oszczędności energii, które mają wynikać z inwestycji w efektywność energetyczną, należy uznać za jeden z wielu wskaźników w ocenie zdolności kredytowej konsumenta. Oczekuje się, że oceniając zdolność pożyczkobiorcy do wywiązania się ze zobowiązań wynikających z umowy o kredyt, instytucje i wierzyciele wezmą pod uwagę istotne czynniki, które mogą mieć wpływ na obecną i przyszłą zdolność pożyczkobiorcy do spłaty, takie jak oszczędności (kosztów) energii lub majątek gospodarstwa domowego, przy jednoczesnym unikaniu powodowania nadmiernych trudności finansowych i nadmiernego zadłużenia ⁽¹⁵⁾.

2.2.2. Wybór środków z zakresu polityki w celu spełnienia wymogu

Państwa członkowskie mogą spełnić wymóg polegający na zapewnieniu szerokiej i niedyskryminacyjnej oferty produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, podejmując m.in. następujące działania:

- **opracowanie niezbędnych ram regulacyjnych:** przepisy krajowe powinny zobowiązywać instytucje finansowe do oceny zainteresowania ich obecnych i potencjalnych klientów poprawą efektywności energetycznej ich aktywów lub nabyciem energooszczędnych urządzeń oraz do oferowania im specjalnego produktu pożyczkowego na rzecz efektywności energetycznej, który będzie najlepiej odpowiadał ich interesom. Państwa członkowskie powinny ponadto wymagać od instytucji finansowych, aby oferowały produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej, które zaspokajają potrzeby różnych rodzajów klientów i segmentów rynku (mieszkaniowego, handlowego, przemysłowego, publicznego itp.), tak aby potencjalni klienci mieli dostęp do szerokiej gamy możliwości na rynku;
- **przyjmowanie przepisów zapewniających niedyskryminację pożyczek na rzecz efektywności energetycznej:** Przepisy powinny uniemożliwiać instytucjom finansowym dyskryminowanie produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej na korzyść innych produktów pożyczkowych w ich portfelu, aby zapewnić konsumentom możliwość wyboru najbardziej odpowiedniego dla nich produktu, niezależnie od obowiązujących zasad dotyczących ryzyka. Może się to zdarzyć z różnych powodów, w tym:
 - złożonego charakteru/obciążenia administracyjnego produktu w stosunku do innych, co utrudnia jego wyjaśnienie i wdrożenie. Instytucje finansowe powinny zapewnić swoim pracownikom zajmującym się sprzedażą detaliczną szkolenia, aby mogli lepiej wyjaśnić klientom marginalne korzyści związane z produktami pożyczkowymi na rzecz efektywności energetycznej. Państwa członkowskie mogłyby wdrożyć szkolenia i programy wsparcia w celu zwiększenia poziomu wiedzy obywateli i przedsiębiorstw w zakresie finansowania energii;
 - wyboru najlepszego produktu do rekomendacji wyłącznie na podstawie stopy procentowej, bez uwzględnienia innych czynników. Ważne jest, aby stopa procentowa produktu finansowego w zakresie efektywności energetycznej nie była wyższa niż stopa procentowa zwykłego produktu finansowego w tej samej instytucji w odniesieniu do porównywalnego rodzaju inwestycji;
 - polityki wynagrodzeń, w ramach której nieuzasadnioną wyższą zachętę oferuje się w odniesieniu do sprzedaży zwykłego produktu finansowego, a nie konkurencyjnego produktu finansowego w zakresie efektywności energetycznej.

Wymogi te są przykładami stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” przez instytucje finansowe.

Państwa członkowskie dysponują różnymi wariantami strategicznymi w celu zapewnienia niedyskryminacji produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej w porównaniu z innymi rodzajami produktów przez zapewnienie ich widoczności i dostępności dla konsumentów:

- **prowadzenie kampanii informacyjnych:** kampanie informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia poziomu świadomości na temat produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej i dostępnych systemów wsparcia publicznego;
- **zapewnienie, aby dostępne produkty finansowe były zaprojektowane w sposób umożliwiający minimalizację kosztów i ryzyka pożyczkobiorcy:** przystępność cenową można poprawić przez prefinansowanie prac, zapewnienie dłuższych okresów spłacania kredytu, w ramach których uwzględnia się okres użytkowania instalacji, płatności miesięczne, które są niższe niż prognozowane oszczędności energii lub są im równe, oraz zintegrowany pomiar i weryfikację osiągniętych oszczędności energii. Aby zminimalizować ryzyko i koszty ponoszone przez pożyczkobiorcę, a także ryzyko ponoszone przez instytucje finansowe, procesowi projektowania takich produktów mogłoby towarzyszyć wsparcie w ramach instrumentów publicznych służących korygowaniu o ryzyko;

⁽¹⁵⁾ Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczącymi udzielania i monitorowania kredytów z 2020 r., Europejski Urząd Nadzoru Bankowego EBA/GL/2020/06, 29 maja 2020 r.

- **zapewnienie instytucjom finansowym zachęt regulacyjnych i finansowych**, np. poprzez pomoc techniczną w celu wsparcia procesu opracowywania produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej i wprowadzenia ich na rynek, zapewnienie ich pracownikom zajmującym się sprzedażą detaliczną odpowiedniego szkolenia w celu wyjaśnienia klientom marginalnych korzyści związanych z produktami pożyczkowymi na rzecz efektywności energetycznej, w tym pomiaru *ex post*, weryfikacji i zgodności projektów w zakresie efektywności energetycznej;
- **uwzględnienie przepisów szczegółowych w celu odniesienia się do gospodarstw domowych o niskich dochodach**: gospodarstwa domowe o niskich dochodach mogą nie być w stanie spłacać pożyczek według kursu rynkowego, dlatego należy zapewnić im dalsze wsparcie finansowe, takie jak gwarancje lub subsydiowane pożyczki ze środków publicznych. Można je połączyć z innymi źródłami finansowania i z pomocą techniczną. Wsparcie to może również stanowić część świadczeń z zabezpieczenia społecznego lub może być alternatywnym lub uzupełniającym sposobem na zapewnienie taryf socjalnych w państwach członkowskich, w których jest stosowane;
- **opracowanie specjalnych systemów wsparcia w celu promowania produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej dla młodego pokolenia i osób starszych**: wsparcie powinno być dostępne dla wszystkich właścicieli lub najemców, niezależnie od wieku i perspektyw spłaty. Należy zapewnić specjalne gwarancje, aby umożliwić młodemu pokoleniu i osobom starszym dostęp do produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej.

Państwa członkowskie mogą spełnić wymóg polegający na dalszym promowaniu produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej i ich rynku krajowego również za pomocą następujących środków wsparcia:

- **ustanowienie instrumentów na rzecz zielonych pożyczek ze środków publicznych lub poprawa skuteczności istniejących instrumentów**: instytucje publiczne oferują gospodarstwom domowym, przedsiębiorstwom i najemcom zielone pożyczki ze środków publicznych lub pośrednio je finansują w celu pokrycia początkowych kosztów środków w zakresie efektywności energetycznej. Pożyczki ze środków publicznych są zwykle „pożyczkami uprzywilejowanymi”, ponieważ charakteryzują się korzystnymi stopami procentowymi lub okresami spłaty w porównaniu z pożyczkami komercyjnymi. Zielonych pożyczek ze środków publicznych można udzielać w ramach krajowego funduszu efektywności energetycznej (zob. sekcja 3) lub mogą ich udzielać inne instytucje publiczne;
- **odblokowanie finansowania z sektora prywatnego na rzecz poprawy efektywności energetycznej**: państwa członkowskie mogą aktywnie wspierać prywatne instytucje finansowe w rozszerzaniu zakresu odpowiednich produktów pożyczkowych, np. przez narzędzia korygowania o ryzyko, takie jak gwarancje pożyczkowe (zob. sekcja 2.5), wspieranie procesu opracowywania projektów i kampanie uświadamiające/informacyjne.

W celu weryfikacji należytego funkcjonowania rynku zielonych pożyczek państwa członkowskie uznałyby za korzystne przeprowadzanie regularnych ocen rynku, aby sprawdzić, czy wyżej określone środki są wdrażane, oraz oceny poziomu zgodności ich rynku finansowego z wymogiem określonym w przekształconej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej w celu zapewnienia szerokiej i niedyskryminacyjnej oferty produktów finansowych w zakresie efektywności energetycznej w kontekście krajowym. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić ocenę *ex post* obowiązujących środków z zakresu polityki i środków finansowych wspierających wdrażanie produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej. Na podstawie wyników tych ocen państwa członkowskie, we współpracy z krajowymi organami regulacyjnymi, powinny doskonalić strategię na rzecz poprawy zgodności.

2.3. Ułatwienie zrozumienia systemów finansowania rachunkowego i podatkowego

Tabela 2-3.

Art. 30 ust. 3 – zdanie drugie

#	Ustęp z art. 30
3 – zdanie drugie	Państwa członkowskie przyjmują środki mające na celu ułatwienie wdrażania systemów finansowania rachunkowego i podatkowego, z uwzględnieniem wytycznych Komisji przekazanych zgodnie z ust. 10.

2.3.1. Zakres i cele wymogu

Finansowanie rachunkowe i podatkowe różni się od innych systemów pożyczkowych w zakresie efektywności energetycznej tym, że wykorzystuje alternatywne kanały spłaty, tj. rachunki za energię, podatki i inne opłaty związane z nieruchomością. Może to przyczynić się do obniżenia kosztów transakcji i zapewnić użytkownikom końcowym wygodne, znane i godne zaufania opcje spłaty.

Finansowanie rachunkowe i podatkowe to formy finansowania ściśle związane z nieruchomością, co oznacza, że w ramach takiego finansowania tworzone są mechanizmy służące przenoszeniu zobowiązań spłaty zadłużenia z poprzedniego właściciela (poprzednich właścicieli) na kolejnego właściciela (kolejnych właścicieli) przez powiązanie długu z samą nieruchomością. Można również wprowadzić mechanizmy umożliwiające najemcom udział w spłacie pożyczki za pomocą dodatkowej opłaty uwzględnionej w podatku lub na rachunku za energię zużytą w danym lokalu mieszkalnym, częściowo lub całkowicie rekompensowanej wskutek ograniczonego zużycia energii. Chociaż systemy finansowania rachunkowego i podatkowego są podobne pod względem korzyści, różnią się pod względem struktury, podobnie jak środki niezbędne do ułatwienia ich wdrożenia.

Finansowanie rachunkowe jest metodą finansowania renowacji zwiększających efektywność energetyczną budynków, w której wykorzystuje się rachunek za media jako narzędzie spłaty. Zaletą systemów finansowania rachunkowego jest to, że można wykorzystywać w nich istniejące systemy płatności zakładów użyteczności publicznej w celu obniżenia kosztów transakcji. W ramach tych systemów wykorzystuje się wiedzę zakładu użyteczności publicznej na temat wzorców zużycia energii przez ich klientów i historii spłat rachunków, aby określić skuteczne środki w zakresie efektywności energetycznej, jednocześnie zmniejszając potencjalny czynnik ryzyka niewywiązania się ze zobowiązania z tytułu pożyczki. Biorąc pod uwagę niższe koszty transakcji i mniejsze ryzyko, w ramach systemów finansowania rachunkowego można oferować atrakcyjne warunki, takie jak niskie stopy procentowe i długie terminy zapadalności, a systemy te mogą być szeroko dostępne, pod warunkiem przeprowadzenia szczegółowej analizy ryzyka i wprowadzenia środków ograniczających ryzyko.

Struktury systemów finansowania rachunkowego są bardzo różnorodne. W przypadku niektórych systemów finansowanie renowacji zwiększających efektywność energetyczną zapewniają bezpośrednio zakłady energetyczne; w przypadku innych systemów jest ono zapewniane przez prywatną osobę trzecią, przy czym zakład użyteczności publicznej pełni funkcję pośrednika w spłacie. W stosownych przypadkach, a mianowicie gdy systemy finansowania rachunkowego są wdrażane jako umowy o kredyt, a nie jako usługa, systemy finansowania rachunkowego muszą być zgodne z przepisami dyrektywy w sprawie kredytów konsumenckich i z przepisami dotyczącymi ochrony konsumentów energii. W takich przypadkach oszczędności energii, które mają wynikać z inwestycji w efektywność energetyczną, można uwzględnić w ocenie zdolności kredytowej konsumenta, o ile na podstawie wystarczających dowodów można ustalić, że kredyt konsumentki zapewni konsumentowi przyszłe dochody. Zgodnie z niedawno przyjętymi przepisami dotyczącymi umów o kredyt konsumentki ocena zdolności kredytowej konsumenta, tj. ocena zdolności do zrównoważonej spłaty kredytu, powinna opierać się na informacjach dotyczących warunków finansowych i gospodarczych konsumenta⁽¹⁶⁾, takich jak dowody potwierdzające dochody lub dowody istnienia innych źródeł spłaty, w tym oczekiwane oszczędności energii. W ramce 3 przedstawiono przykład systemu finansowania rachunkowego wdrożonego w ramach łotewskiego programu Sunshine.

Ramka 3. Łotewski program Sunshine i łotewski fundusz efektywności energetycznej budynków

Program Sunshine zaczęto realizować jako projekt w ramach „Horyzont 2020” w celu wsparcia gruntownej renowacji stosunkowo nieefektywnych zasobów budowlanych Łotwy⁽¹⁷⁾. Każdy projekt jest realizowany przez przedsiębiorstwo usług energetycznych⁽¹⁸⁾, które przeprowadza duże renowacje wielorodzinnych budynków mieszkalnych, takie jak modernizacja przegród zewnętrznych, izolacja rur rozprowadzających ciepło, instalacja systemów sterowania itp. Projekty opierają się na umowie o poprawę efektywności energetycznej, w ramach której przedsiębiorstwo usług energetycznych gwarantuje, że renowacje przyczynią się do osiągnięcia określonego poziomu oszczędności energii. Do 40 % kosztów projektów jest finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a pozostałą część uzyskuje się za pomocą finansowania rachunkowego.

Użytkownicy końcowi nadal płacą taki sam miesięczny rachunek, jak przed renowacją. Rachunek jest płacony na rzecz przedsiębiorstwa zarządzającego domem, które wykorzystuje oszczędności wynikające z renowacji zwiększających efektywność energetyczną, aby zapłacić przedsiębiorstwu usług energetycznych. Takie ustalenia dotyczące finansowania rachunkowego uzgadnia się na pierwsze 20 lat. Ponieważ średni okres użytkowania renowacji wynosi 30 lat, użytkownicy końcowi skorzystają z przyszłych oszczędności energii. W przypadku lokali mieszkalnych w budynkach poddanych renowacji zazwyczaj odnotowuje się natychmiastowy wzrost wartości o 20–30 %.

Systemy finansowania podatkowego zapewniają gospodarstwom domowym lub przedsiębiorstwom możliwość zaciągnięcia długu na pokrycie kosztów renowacji budynków mieszkaniowych lub komercyjnych, zakupu energooszczędnych urządzeń lub sprzętu lub innych usprawnień procesów energetycznych, a także umożliwiają wykorzystanie określonych podatków lub innych opłat związanych z nieruchomością jako narzędzi spłaty. Jeżeli budynek jest wynajmowany, w zależności od systemu, to najemca może być podmiotem, który spłaca pożyczkę poprzez podatki lub inne opłaty, jednocześnie czerpiąc korzyści z oszczędności energii. Jako forma finansowania ściśle związana z nieruchomością, systemy finansowania

⁽¹⁶⁾ Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2225 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie umów o kredyt konsumentki oraz uchylającą dyrektywę 2008/48/WE.

⁽¹⁷⁾ RenOnBill, 2020, Przegląd systemów renowacji energetycznej budynków w ramach finansowania rachunkowego. Projekt ten otrzymał finansowanie w ramach „Horyzont 2020” – programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji.

⁽¹⁸⁾ Przedsiębiorstwa usług energetycznych zapewniają gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom wsparcie kapitałowe i techniczne w celu wdrożenia środków służących oszczędzaniu energii, a w zamian przejmują część zysków z przyszłych oszczędności energii.

podatkowego obejmują mechanizmy umożliwiające przeniesienie długu przez poprzedniego właściciela (poprzednich właścicieli) nieruchomości na następnego właściciela (następnych właścicieli) bez konieczności jego likwidacji: w przypadku sprzedaży budynku nowy właściciel (nowi właściciele) może (mogą) spłacić lub przejąć „pożyczkę”, jeżeli wyrazi (wyrażą) na to zgodę. Fakt, że w ramach finansowania podatkowego ustanawiane są proste mechanizmy przenoszenia zadłużenia, pomaga przezwyciężyć niechęć właścicieli nieruchomości do inwestowania w środki w zakresie efektywności energetycznej o długim okresie zwrotu, jeśli są oni zdania, że będą właścicielami danej nieruchomości tylko przez krótszy okres.

Koncepcja finansowania podatkowego powstała w Stanach Zjednoczonych jako inicjatywa Property Assessed Clean Energy (PACE), w której spłat dokonuje się w ramach dodatku do podatku od nieruchomości płaconego przez właściciela budynku. Pożyczki zaciągane w ramach PACE są zabezpieczone powiązaniem z podatkiem od nieruchomości⁽¹⁹⁾, więc obowiązek spłaty jest przenoszony wraz z prawem własności nieruchomości. Finansowanie podatkowe może pochodzić albo ze źródeł publicznych, takich jak samorządy, albo z funduszy prywatnych. W przypadku finansowania ze środków prywatnych rolą sektora publicznego jest pełnienie funkcji pośrednika w spłacie przez włączenie płatności pożyczkowych do poboru podatków, a w przypadku umowy o kredyt zawieranej bezpośrednio między klientem a osobą trzecią, należy zachować zgodność z przepisami dyrektywy w sprawie kredytów konsumenckich⁽²⁰⁾ i dyrektywy w sprawie kredytów hipotecznych⁽²¹⁾. Sektor publiczny może również uczestniczyć w windykacji długów, a nawet pełnić funkcję mediatora w przypadku kredytów zagrożonych, np. wdrażając uzupełniające narzędzia służące pokryciu ryzyka, zmniejszając w ten sposób ryzyko dla inwestorów. Biorąc pod uwagę zmniejszone ryzyko dla pożyczkodawców wynikające z udziału sektora publicznego w systemie finansowania, pożyczki udzielane w ramach systemów finansowania podatkowego mogą być często udzielane na atrakcyjnych warunkach, takich jak niższe stopy procentowe, niższe płatności gotówkowe z góry i dłuższe terminy zapadalności.

2.3.2. Wybór środków z zakresu polityki w celu spełnienia wymogu

Aby spełnić wymogi określone w przekształconej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej dotyczące wspierania systemów finansowania rachunkowego i podatkowego, państwa członkowskie mogłyby rozważyć przyjęcie przepisów ustawowych lub wykonawczych w celu usunięcia barier regulacyjnych i zapewnienia rozwoju takich systemów w kontekście krajowym, a także – w stosownych przypadkach – środków z zakresu polityki i ram wsparcia w celu maksymalnego wykorzystania systemów finansowania rachunkowego i podatkowego, aby osiągnąć cele w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r.

Jeżeli chodzi o finansowanie rachunkowe, działania, które państwa członkowskie będą musiały podjąć, aby spełnić ten wymóg, będą zależeć od ich warunków krajowych. Następujące środki mogą być potrzebne do wsparcia ich wdrożenia:

- **ustanowienie praw zakładów użyteczności publicznej do zapewnienia finansowania efektywności energetycznej:** w przypadku systemów finansowanych przez zakład użyteczności publicznej państwa członkowskie mogą być zmuszone do zmiany przepisów dotyczących wierzycieli w celu potwierdzenia, że zakłady użyteczności publicznej mają prawo do udzielania kredytów na renowację. Mogą być wymagane dodatkowe reformy w odniesieniu do wielkości i maksymalnego okresu, na jaki zaciągane są pożyczki udzielane przez zakład użyteczności publicznej;
- **zapewnienie ochrony konsumentów:** państwa członkowskie powinny wymagać od podmiotów zapewniających finansowanie rachunkowe, aby informowały pożyczkobiorców o ryzyku i korzyściach związanych z systemem poprzez specjalną kampanię i obowiązkowe wymogi informacyjne. W przypadku gdy takie systemy finansowania są wdrażane jako umowy o kredyt, muszą one być zgodne z przepisami dyrektywy w sprawie kredytów konsumenckich i dyrektywy w sprawie kredytów hipotecznych;
- **koordynowanie procesu wdrażania przez uprawnione organy publiczne:** Finansowanie rachunkowe wymaga współpracy między wieloma zainteresowanymi stronami, w tym zakładami energetycznymi, instytucjami finansowymi, podmiotami działającymi na rynku renowacji energetycznych i organami regulacji energetyki, a także właścicielami domów i najemcami. Rządy mogą być zmuszone do odgrywania roli koordynatora przez powierzenie podmiotom zbadania i zaplanowania wprowadzenia finansowania rachunkowego we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami;
- **zapewnienie korygowania o ryzyko:** jeżeli prywatni pożyczkodawcy postrzegają projekty pilotażowe jako ryzykowne, państwa członkowskie mogą potrzebować zapewnić ich wsparcie finansowe (np. przy pomocy gwarancji pożyczkowych);
- **zapewnienie wystarczających przepływów pieniężnych w celu osiągnięcia efektów skali:** po ustanowieniu systemu państwa członkowskie mogą być zobowiązane do zapewnienia, aby podmiot wdrażający (np. zakład użyteczności publicznej lub przedsiębiorstwo usług energetycznych) miał wystarczające przepływy pieniężne na zwiększenie skali. Na przykład krajowy fundusz efektywności energetycznej mógłby zakupić należności systemu finansowania rachunkowego;

⁽¹⁹⁾ Zastaw jest formą zabezpieczenia udzielanego na przedmiocie lub nieruchomości w celu zabezpieczenia spłaty długu.

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2225 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę 2008/48/WE.

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywę 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010.

- **uściślenie procesu i struktury prawnej finansowania rachunkowego w budynkach wielorodzinnych:** systemy finansowania rachunkowego to często atrakcyjny wariant renowacji budynków wielorodzinnych, fragmentacja procesu decyzyjnego może jednak często utrudniać starania w osiągnięciu konsensusu. Państwa członkowskie mogą być zobowiązane do reformy przepisów horyzontalnych dotyczących własności, które regulują decyzje w sprawie renowacji w budynkach wielorodzinnych z wykorzystaniem finansowania rachunkowego, i ustalenia sposobu rozkładania zobowiązań wśród współwłaścicieli, na przykład w przypadku wystąpienia efektu odbicia lub wzrostu zużycia energii wynikającego z zachowań;
- **umożliwienie przenoszenia długów:** mogą być wymagane dalsze reformy służące zapewnieniu, aby systemy finansowania rachunkowego umożliwiały dzielenie kosztów renowacji między właścicieli budynku i najemców, oraz umożliwieniu legalnego przenoszenia długów w przypadku zmiany właściciela, najemcy lub dostawcy energii.

Państwa członkowskie będą zobowiązane do wdrożenia różnorodnych środków służących spełnieniu wymogu polegającego na ułatwianiu wdrażania oraz do stworzenia sprzyjających krajowych ram regulacyjnych i prawnych finansowania podatkowego. Tak jak w przypadku finansowania rachunkowego, konkretne reformy będą zależały od warunków krajowych, zasadniczo będą jednak obejmowały kombinację następujących etapów:

- **Zmiana przepisów i systemów związanych z podatkami od nieruchomości i prawem zastawu na nieruchomości służąca umożliwieniu stosowania systemów finansowania podatkowego:** państwa członkowskie mogą być zobowiązane do reformy przepisów i systemów podatkowych związanych z nieruchomościami, aby zezwolić na dodatkowe płatności na renowacje służące poprawie efektywności energetycznej. Konieczne mogą być reformy przepisów związanych z prawem zastawu na nieruchomości i uprzywilejowania podatków od nieruchomości związanych z kredytami hipotecznymi.
- **Zapewnienie skutecznych procedur egzekwowania przepisów:** państwa członkowskie mogą być zobowiązane do ustanowienia lub poprawy skuteczności procedur egzekwowania przepisów w przypadku zaległości podatkowych. Konieczne może być również ustanowienie lub upoważnienie agencji publicznej, która interweniowałaby w procesie windykacji długu w przypadku kredytów zagrożonych.
- **Ułatwienie ustanawiania punktów kompleksowej obsługi:** systemy finansowania podatkowego mogą być skuteczniejsze, gdy udostępnia się je za pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi oferujących pakiet usług dotyczących renowacji służących poprawie efektywności energetycznej, w tym finansowanie podatkowe. Punkt kompleksowej obsługi może również wspierać najemców wrażliwych, nakłaniając właścicieli nieruchomości do renowacji ⁽²²⁾.
- **Zwiększenie świadomości konsumentów, liczby szkoleń i ochrony konsumentów:** państwa członkowskie mogą być również zobowiązane do zwiększania świadomości i wiedzy finansowej konsumentów, szczególnie do skupienia się na podstawowych kompetencjach konsumentów w zakresie wiedzy finansowej na temat energii oraz korzyści ze stosowania systemów finansowania podatkowego i ich dostępności, jak również wiążącego się z nimi ryzyka ⁽²³⁾. Systemy finansowania wdrażane jako umowy o kredyt muszą być zgodne z przepisami dyrektywy w sprawie kredytów konsumenckich i dyrektywy w sprawie kredytów hipotecznych oraz właściwymi przepisami dotyczącymi ochrony konsumentów.

- 2.4. Zapewnienie, aby instytucje finansowe wiedziały o możliwościach udziału w finansowaniu poprawy efektywności energetycznej

Tabela 2-4.

Art. 30 ust. 3 – zdanie trzecie

#	Ustęp z art. 30
3 – zdanie trzecie	Państwa członkowskie zapewniają, by banki i inne instytucje finansowe otrzymywały informacje o możliwościach udziału w finansowaniu środków poprawy efektywności energetycznej, w tym poprzez tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych.

2.4.1. Zakres i cele wymogu

Celem wymogu jest, aby instytucje finansowe korzystały z przepływów informacji dotyczących możliwości inwestycyjnych, z technologii w zakresie efektywności energetycznej i z najlepszych praktyk w strukturyzowaniu finansów wokół spodziewanej oszczędności energii.

⁽²²⁾ Bertoldi, P., Boza-Kiss, B., Della Valle, N. i Economidou, M., 2021, The role of one-stop shops in energy renovation - a comparative analysis of OSSs cases in Europe, Energy and Buildings, ISSN 0378-7788, 250, s. 111273, JRC124675.

⁽²³⁾ Della Valle, N. i Bertoldi, P., 2021, Mobilizing citizens to invest in energy efficiency, EUR 30675 EN, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, ISBN 978-92-76-36152-7, doi:10.2760/137315, JRC124667.

Wspierane przez rząd sieci organów publicznych, instytucji finansowych i przemysłu zrównoważonej energii mogą upowszechnić informacje dotyczące instrumentów finansowych, które skutecznie wykorzystywano do wspierania inwestycji w efektywność energetyczną, i które mogą mieć zasadnicze znaczenie w opracowywaniu nowych i odpowiednich systemów i instrumentów finansowania w państwach członkowskich. Grupa Instytucji Finansowych ds. Efektywności Energetycznej (EEFIG) i powiązane fora na rzecz inwestycji w zrównoważoną energię oraz następujące po nich krajowe obrady okrągłego stołu dokonują tego w UE i umożliwiają krajowym zainteresowanym stronom i ekspertom angażowanie się i wspólną pracę nad wdrażaniem polityki UE na rzecz efektywności energetycznej.

Centralne bazy danych również mogą mieć zasadnicze znaczenie w dostarczaniu instytucjom finansowym niezbędnych informacji na potrzeby finansowania efektywności energetycznej. Platforma na rzecz efektywności energetycznej skorygowanej o ryzyko (DEEP) EEFIG umożliwia instytucjom finansowym porównanie w przejrzysty sposób wyników inwestycji w efektywność energetyczną, a projekt Odysee-Mure służy monitorowaniu zużycia energii i tendencji wydajności oraz ocenie środków z zakresu polityki dotyczących efektywności energetycznej.

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) stwarzają możliwość uruchomienia prywatnego finansowania i wykorzystania wiedzy fachowej prywatnych przedsiębiorstw. PPP można ogólnie zdefiniować jako współpracę między organem publicznym a przedsiębiorstwem prywatnym mającą na celu świadczenie usług publicznych lub realizację celu użyteczności publicznej. Jednym z przykładów jest Solas Sustainable Energy Fund, czyli fundusz publiczno-prywatny wspierany przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i MEAG (podmiot zarządzający aktywami Munich Re i ERGO), który zapewnia finansowanie dłużne przedsiębiorstwom usług energetycznych, które wdrażają projekty z zakresu efektywności energetycznej i projekty na rzecz energii odnawialnej dotyczące rozwiązań typu „behind-the-meter” ⁽²⁴⁾.

Agregacja i sekurytyzacja projektów z zakresu efektywności energetycznej, np. w formie zielonych obligacji, również może pomóc w zwiększaniu świadomości instytucji finansowych na temat możliwości finansowania poprawy efektywności energetycznej, w tym realizowanej w ramach PPP. Łączenie projektów na potrzeby finansowania portfelowego w ramach PPP może zwiększyć możliwości inwestycyjne instytucji finansowych, przy ujednoczonych i znanych im wymogach w zakresie sprawozdawczości, oznakowania rynkowego itp. Emisje papierów wartościowych na rynkach wtórnych mogą zapewnić instytucjom finansowym większą płynność i pomóc w zwiększaniu świadomości na temat możliwości inwestycyjnych. W tym względzie europejski standard zielonych obligacji zapewnia wspólne ramy emisji zielonych obligacji na potrzeby zielonej sekurytyzacji.

2.4.2. Wybór środków z zakresu polityki w celu spełnienia wymogu

Aby wypełnić ten wymóg, państwa członkowskie mogą stosować różnorodne środki:

- **Promowanie uczenia się wśród instytucji finansowych:** ścisła współpraca i dostępne przeglądy istniejących mechanizmów wsparcia finansowego na rzecz efektywności energetycznej w UE stanowią dobrą okazję, aby zachęcać do powielania skutecznych systemów i wprowadzania nowych inicjatyw w zakresie finansowania w nowych sektorach i obszarach geograficznych. W oparciu o forum na rzecz inwestycji w zrównoważoną energię i krajowe okrągłe stoły, państwa członkowskie mogłyby ustanowić stałe sieci wymiany informacji między organami publicznymi, instytucjami finansowymi i przemysłem zrównoważonej energii.
- **Ustanowienie portali informacyjnych:** państwa członkowskie mogą również wspierać uczenie się wśród instytucji finansowych, ustanawiając scentralizowane portale informacyjne i nakładając w przypadku projektów finansowanych ze środków publicznych obowiązek sprawozdawczości do centralnych baz danych takich jak DEEP.
- **Utworzenie znormalizowanych procesów w celu zagregowania inwestycji w efektywność energetyczną prowadzonych na małą skalę:** aby zwiększać świadomość możliwości inwestowania w projekty z zakresu efektywności energetycznej realizowane na małą skalę, państwa członkowskie mogą pracować z sektorem prywatnym nad normalizacją procesów oceny inwestycji, warunków umowy i struktury inwestycji, aby pomóc w skuteczniejszej agregacji projektów.
- **Wspieranie agregacji i emisji zielonych obligacji:** państwa członkowskie mogą również wspierać łączenie i standaryzację projektów z zakresu efektywności energetycznej, aby promować oferowanie zielonych pożyczek, emisję zielonych obligacji lub oferowanie zielonej sekurytyzacji, zapewniając na przykład wsparcie techniczne i gwarancje publiczne, aby ograniczyć lub dzielić ryzyko dla projektu lub pożyczkobiorcy. W tym względzie rządy krajowe mogą przyjąć dobrowolny europejski standard zielonych obligacji ⁽²⁵⁾, który zapewnia wspólne ramy służące normalizacji i regulacji emisji ich zielonych obligacji, wykazując przy tym, że finansują uzasadnione projekty z zakresu efektywności energetycznej, i zapewniając inwestorom ograniczenie ryzyka pseudoekologicznego marketingu.

⁽²⁴⁾ Europejski Bank Inwestycyjny, 2018, Solas Sustainable Energy Fund.

⁽²⁵⁾ Komisja Europejska, 2020, Europejski standard zielonych obligacji.

- **Wdrażanie przejrzystego planowania i udzielania zamówień w przypadku PPP:** Aby zwiększać świadomość instytucji finansowych na temat możliwości uczestnictwa w PPP, państwa członkowskie mogą udostępniać publicznie plany PPP w dziedzinie efektywności energetycznej, udzielać zamówień na projekty w ramach procedur otwartych na platformach publicznych i zapewniać, aby w przypadku umów w sprawie zamówień publicznych w ramach PPP możliwe było uzyskanie finansowania z banków.
- **Zachęcanie instytucji finansowych do aktywnego finansowania projektów z zakresu efektywności energetycznej:** państwa członkowskie mogłyby przygotowywać kampanie służące zachęcaniu instytucji finansowych do aktywnego finansowania projektów z zakresu efektywności energetycznej i podpisywać protokoły ustaleń z federacjami banków w celu ustanowienia założeń i celów dla całego sektora.

2.5. Ustanowienie instrumentów gwarancji pożyczkowych do celów zwiększania efektywności energetycznej

Tabela 2-5.

Art. 30 ust. 3 – zdanie czwarte

#	Ustęp z art. 30
3 – zdanie czwarte	Państwa członkowskie zachęcają do utworzenia instrumentów gwarancji pożyczkowych do celów inwestycji w efektywność energetyczną.

2.5.1. Zakres i cele wymogu

Instytucje finansowe z wielu powodów mogą wahać się w kwestii oferowania finansowania na wdrażanie środków w zakresie efektywności energetycznej. Mogą one nie znać technologii w zakresie efektywności energetycznej i postrzegać je przez to jako duże ryzyko. Małe przedsiębiorstwa i mikroprzedsiębiorstwa oraz właściciele domów o niskich dochodach również mogą być postrzegani jako niosący duże ryzyko, przez co instytucje finansowe mogą niechętnie rozszerzać na nich pożyczki o przystępnym oprocentowaniu lub nieobarczone wymogami zabezpieczenia. Instytucje finansowe mogą ponadto uważać, że ryzyko związane z produktami o dłuższym terminie zapadalności wymaganym w przypadku niektórych środków w zakresie efektywności energetycznej jest wyższe.

Gwarancje pożyczkowe polegają na zobowiązaniu do zapłacenia pożyczkodawcy określonej sumy pieniędzy w przypadku wystąpienia niekorzystnego zdarzenia (np. niewykonania zobowiązania). Celem gwarancji pożyczkowych jest zachęcanie instytucji finansowych do rozszerzenia pożyczek na środki w zakresie efektywności energetycznej przy odpowiednich warunkach. Struktura gwarancji pożyczkowych może być dostosowana w taki sposób, aby niwelować różne rodzaje ryzyka, w tym ryzyko związane z umową, z płatnością, z realizacją i ryzyko regulacyjne związane z dostosowaniem taryfy, zmiany w publicznych systemach wsparcia itp. Częściowe gwarancje kredytowe to obietnice spłaty kwoty głównej lub odsetek do ustalonej wcześniej wysokości. Częściowych gwarancji kredytowych można udzielać na pokrycie pierwszej straty, kiedy to gwarant wypłaca kredytodawcom odszkodowanie w ustalonej kwocie lub jako odsetek od jakichkolwiek strat; lub na zasadzie *pari-passu*, kiedy to gwarant jest traktowany na takich samych zasadach co inni wierzyciele. Gwarancje zapłaty to obietnice pokrycia ustalonych wcześniej zobowiązań zapłaty w umowach w sprawie projektu (takich jak zapłaty w ramach finansowania rachunkowego). Gwarancje oparte na polityce chronią pożyczkodawców przed ryzykiem niewykonania zobowiązania przez pożyczkobiorcę państwowego, np. zarząd gminy lub państwowe zakłady użyteczności publicznej. Wydłużanie okresów zapadalności zachęca instytucje finansowe do rozszerzania finansowania o dłuższych terminach zapadalności w postaci gwarancji ukierunkowanych na końcowy element pożyczek.

Gwarancja ogranicza profil ryzyka projektu lub pożyczkobiorcy, co umożliwia przyciągnięcie prywatnych pożyczek o korzystniejszych warunkach (np. wyższych wartościach, niższym oprocentowaniu, dłuższych okresach zapadalności, braku wymogów dotyczących zabezpieczenia itp.). Dzięki zapewnianiu bankom i inwestorom pewności w angażowaniu się w projekty z zakresu efektywności energetycznej gwarancje pożyczkowe mogą pomóc podmiotom realizującym projekty w zabezpieczeniu finansowania w wystarczającej kwocie i z wystarczającym okresem zapadalności. Przykładem jest tu bułgarski fundusz na rzecz efektywności energetycznej i źródeł odnawialnych (zob. ramka 4).

Ramka 4. Bułgarski fundusz na rzecz efektywności energetycznej i źródeł odnawialnych

Fundusz na rzecz efektywności energetycznej i źródeł odnawialnych ustanowiono w 2004 r. w celu promowania rynku efektywności energetycznej w Bułgarii. W ramach tego funduszu zarządza się zasobami finansowymi, które Bułgaria otrzymuje z Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska za pośrednictwem Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju i od innych darczyńców. Ma on strukturę samowystarczalnego podmiotu handlowego i działa jako fundusz odnawialny, który reinwestuje przychody z pożyczek i gwarancji w nowe projekty. Fundusz na rzecz efektywności energetycznej i źródeł odnawialnych oferuje bułgarskim przedsiębiorstwom, gminom i osobom prywatnym zarówno niskooprocentowane pożyczki, jak i gwarancje pożyczkowe na projekty z zakresu efektywności energetycznej. Instrument gwarancji pożyczkowych zapewnia zarówno częściowe gwarancje kredytowe na rzecz projektów indywidualnych, jak i gwarancje portfelowe na rzecz przedsiębiorstw usług energetycznych i portfeli mieszkaniowych.

2.5.2. Wybór środków z zakresu polityki w celu spełnienia wymogu

Państwa członkowskie mają do dyspozycji różne warianty strategiczne służące spełnieniu wymogu ustanowienia instrumentów gwarancji pożyczkowych, aby zachęcić do udzielania pożyczek na inwestycje w efektywność energetyczną:

- **Ustanowienie instrumentów gwarancji pożyczkowych w istniejących lub nowych instytucjach:** gwarancje pożyczkowe na rzecz poprawy efektywności energetycznej można ustanowić w ramach istniejących publicznych instytucji finansujących, takich jak banki publiczne lub istniejące krajowe fundusze. Ewentualnie gwarancje pożyczkowe mogłyby być produktem oferowanym przez nowy krajowy fundusz efektywności energetycznej (zob. sekcja 3). Instytucję trzeba będzie wystarczająco dobrze wyposażać w kapitał w zależności od wielkości inwestycji w efektywność energetyczną, którą chce uruchomić.
- **Wykorzystanie modułu państwa członkowskiego Programu InvestEU:** ustanawiając instrumenty gwarancji pożyczkowych, państwa członkowskie mają możliwość dobrowolnego wniesienia wkładu do Funduszu InvestEU i utworzenia „modułu państwa członkowskiego”. Wkład państwa członkowskiego będzie służył jako gwarancja UE, która posłuży finansowaniu pożyczek, gwarancji lub inwestycji kapitałowych zgodnych z krajowymi priorytetami dotyczącymi efektywności energetycznej. Dzięki wysokiemu ratingowi kredytowemu UE gwarancje budżetowe UE zapewniane przez Fundusz InvestEU byłyby korzystniejsze, co mogłoby lewarować znaczne inwestycje i co można by było wykorzystywać w ramach istniejących i znanych produktów pożyczkowych wdrażanych w całej UE.
- **Wykorzystanie unijnych instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym w ramach polityki spójności na lata 2021–2027:** ustanawiając instrumenty gwarancji pożyczkowych, państwa członkowskie mają możliwość wykorzystania unijnych instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym (w formie pożyczek, gwarancji lub inwestycji kapitałowych) w ramach polityki spójności na lata 2021–2027 na rzecz efektywności energetycznej. Wariant ten umożliwiłby państwom członkowskim korzystanie ze zgodnych z prawem możliwości łączenia instrumentów finansowych i wsparcia z dotacji w ramach polityki spójności na lata 2021–2027, skutecznie w ten sposób zwiększając skalę i dźwignię finansową inwestycji w zakresie efektywności energetycznej.
- **Wydajne wykorzystanie dostępnych funduszy objętych zarządzaniem dzielonym w celu utworzenia systemów łączących dotacje i instrumenty finansowe:** w WRF na okres programowania 2021–2027 gwarancyjne instrumenty finansowe i dotacje można łączyć, jeżeli jedno i drugie są współfinansowane z unijnych funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ⁽²⁶⁾. Połączenie gwarancji pożyczkowych i dotacji może skutecznie zachęcać do inwestowania w nowe lub bardziej ryzykowne rynki lub modele biznesowe.
- **Zdefiniowanie zakresu gwarancji pożyczkowych:** gwarancje mogą służyć wsparciu jakości kredytowej poszczególnych projektów, takich jak modernizacja systemów ciepłowniczych lub renowacja budynków wielomieszkańczych. Można ewentualnie oferować gwarancje w stosunku do: pożyczek na portfele projektów, przedsiębiorstw usług energetycznych, systemów finansowania rachunkowego lub specjalnych produktów pożyczkowych finansowanych przez państwo na potrzeby renowacji budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej.
- **Ustalenie rodzaju oferowanych produktów gwarancji pożyczkowych:** rodzaj(e) zapewnianych gwarancji pożyczkowych należy ustalić według rodzaju inwestycji w zakresie efektywności energetycznej, które państwa członkowskie zamierzają wspierać zgodnie z ich strategiami realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. i ich zaktualizowanymi krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu, oraz szczególnego ryzyka, jakie stwarza dany rodzaj inwestycji w zakresie efektywności energetycznej.

Zapewnianie gwarancji pożyczkowych może mieć zasadnicze znaczenie dla realizacji innych wymogów określonych w art. 30, w tym opracowania i zapewniania produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, takich jak zielone kredyty konsumenckie i kredyty hipoteczne oraz systemy finansowania rachunkowego.

2.6. Lokalna wiedza fachowa, pomoc techniczna i wsparcie finansowe na modernizację systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych

Tabela 2-6.

Art. 30 ust. 4 i 5

#	Ustęp z art. 30
4	Bez uszczerbku dla postanowień art. 107 i 108 TFUE państwa członkowskie promują ustanawianie systemów wsparcia finansowego w celu większego upowszechnienia środków poprawy efektywności energetycznej na potrzeby znacznej modernizacji systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

⁽²⁶⁾ Europejski Bank Inwestycyjny, 2021, Nota informacyjna: Połączenie instrumentów finansowych i dotacji w ramach funduszy objętych zarządzaniem dzielonym w okresie programowania 2021–2027.

5

Państwa członkowskie promują gromadzenie lokalnej wiedzy fachowej i zapewnianie pomocy technicznej, w stosownych przypadkach z wykorzystaniem istniejących sieci i obiektów, w celu oferowania doradztwa w zakresie najlepszych praktyk dotyczących obniżenia emisyjności lokalnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, takich jak dostęp do specjalnego wsparcia finansowego.

2.6.1. Zakres i cele wymogu

W art. 30 ust. 4 i 5 zobowiązuje się państwa członkowskie do wspierania ustanawiania systemów wsparcia finansowego na modernizację systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych⁽²⁷⁾. W art. 26 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej ustanowiono kryteria, które musi spełniać system ciepłowniczy i chłodniczy, aby można go było uznać za efektywny, oraz terminy stopniowego wprowadzania coraz bardziej rygorystycznych kryteriów do 2050 r.

Finansowanie, budowa i obsługa systemów ciepłowniczych i chłodniczych często odbywa się w ramach PPP. Rządy mogą ustanowić instrumenty finansowania bezpośrednio oferujące pożyczki lub dotacje na systemy ciepłownicze i chłodnicze korzystające z odnawialnych źródeł energii. Mogą również pomóc w uruchomieniu prywatnego finansowania systemów ciepłowniczych i chłodniczych za pośrednictwem programów finansowania zgodnie z systemem podziału ryzyka i ścisłego nadzoru, aby poradzić sobie z wyzwaniami związanymi z koordynacją i ustanowić projekty, na które można uzyskać finansowanie z banku. Państwa członkowskie są również zobowiązane do promowania gromadzenia lokalnej wiedzy fachowej i – w stosownych przypadkach – zapewniania pomocy technicznej, aby obniżyć emisyjność lokalnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych. Planowanie środków służących uruchomieniu finansowania często odbywa się odrębnie od środków służących zniwelowaniu problemów regulacyjnych i technicznych, na jakie napotyka modernizacja służąca zwiększaniu efektywności energetycznej. Brak finansowania na modernizację systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych często wynika jednak raczej z braku sprzyjających warunków niż z braku kapitału. Oprócz barier regulacyjnych projekty i programy renowacyjne mogą natrafiać na ograniczenia związane z zasobami ludzkimi, w tym z brakiem lokalnej wiedzy fachowej w zakresie: audytów energetycznych i efektywnych energetycznie technologii; analizy wykonalności; planowania projektu i zarządzania projektem; kwestii prawnych, finansowych i dotyczących transakcji itd.

Publiczna pomoc techniczna może mieć zasadnicze znaczenie dla napędzania popytu na efektywność energetyczną, opracowywania serii projektów, na które można uzyskać finansowanie z banku, i budowania podstaw lokalnej wiedzy fachowej na potrzeby modernizacji systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych. Różne instrumenty UE, w tym program europejskiego wsparcia energetyki na poziomie lokalnym (ELENA), instrument European City Facility i pomoc na rozwój projektów w ramach inicjatywy „Horyzont 2020”, mają zasadnicze znaczenie dla uruchomienia inwestycji w efektywność energetyczną w infrastrukturze publicznej i w publicznych i prywatnych budynkach. Zgodnie z art. 30 ust. 2 państwa członkowskie powinny współpracować z Komisją w celu powielenia tych modeli pomocy na rozwój projektów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Skutecznymi wariantami wdrażania finansowania wraz z pomocą techniczną są również punkty kompleksowej obsługi umożliwiające kompleksowe niwelowanie barier dla poprawy efektywności energetycznej, w tym dla systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

2.6.2. Wybór środków z zakresu polityki w celu spełnienia wymogu

Państwa członkowskie mogą zdecydować się na spełnienie wymogów dotyczących ustanowienia systemów wsparcia finansowego, gromadzenia lokalnej wiedzy fachowej i zapewnienia pomocy technicznej na potrzeby modernizacji systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych za pośrednictwem szeregu środków:

- **uruchomienie specjalnych systemów finansowania lub usprawnienie istniejących systemów:** rządy mogą ustanowić, w ramach istniejących funduszy i programów, instrumenty finansowania bezpośrednio oferujące pożyczki lub dotacje na ekologiczne systemy ciepłownicze i chłodnicze. Jak omówiono w sekcji 2.5, instrumentów gwarancji pożyczkowych można używać również do uruchomienia prywatnego finansowania. Systemy finansowania można ukierunkować na operatorów systemu lub przedsiębiorstwa usług energetycznych wdrażające środki w zakresie efektywności energetycznej;
- **zapewnienie instrumentów w zakresie pomocy technicznej i pomocy na rozwój projektów:** instrumenty te mogą pomóc w opracowywaniu serii projektów, na które można uzyskać finansowanie z banku, i gromadzeniu lokalnej wiedzy fachowej wymaganej na potrzeby programów modernizacji systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych. Państwa członkowskie powinny współpracować z Komisją w celu ustanowienia instrumentów pomocy na rozwój projektów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym;

⁽²⁷⁾ W art. 30 określono, że wymóg ten nie narusza postanowień art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczących pomocy państwa. W sekcji 4.10 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. (CEEAG) dotyczącej pomocy na systemy ciepłownicze i chłodnicze określono mające zastosowanie zasady pomocy państwa dotyczące publicznego wsparcia finansowego na modernizację systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

- **ustanowienie punktów kompleksowej obsługi na potrzeby modernizacji systemów ogrzewania i chłodzenia:** punkty kompleksowej obsługi można ustanowić w ramach agencji publicznych, zakładów użyteczności publicznej, banków detalicznych, organizacji konsumenckich itp., aby zapewnić pomoc techniczną wraz z finansowaniem, oraz aby rozwijać lokalną bazę umiejętności na potrzeby modernizacji systemów indywidualnego ogrzewania i chłodzenia oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

3. KRAJOWE FUNDUSZE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Tabela 3-1.

Art. 30 ust. 11, 12, 13, 14, 15

#	Ustęp z art. 30
11	Państwa członkowskie mogą utworzyć krajowy fundusz efektywności energetycznej. Fundusz ten ma służyć wdrożeniu środków w zakresie efektywności energetycznej w celu wsparcia państw członkowskich w realizacji ich krajowych wkładów w zakresie efektywności energetycznej i ich orientacyjnych trajektorii, o których mowa w art. 4 ust. 2. Krajowy fundusz efektywności energetycznej może zostać ustanowiony jako specjalny fundusz w ramach istniejącego już krajowego instrumentu wspierającego inwestycje kapitałowe. Krajowy fundusz efektywności energetycznej może być finansowany z dochodów z aukcji uprawnień w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji EU ETS w sektorze budynków i sektorze transportu.
12	W przypadku gdy państwa członkowskie ustanawiają krajowe fundusze efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 11 niniejszego artykułu, tworzą instrumenty finansowe, w tym gwarancje publiczne, w celu większego upowszechnienia prywatnych inwestycji w efektywność energetyczną oraz produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej i innowacyjnych systemów, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Zgodnie z art. 8 ust. 3 i art. 24 krajowy fundusz efektywności energetycznej wspiera priorytetowe wdrożenie środków wśród osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, odbiorców wrażliwych, osób w gospodarstwach domowych o niskich dochodach oraz, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne. To wsparcie obejmuje finansowanie środków w zakresie efektywności energetycznej dla MŚP, by pozyskać i uruchomić prywatne finansowanie dla MŚP.
13	Państwa członkowskie mogą zezwolić instytucjom publicznym na wypełnianie obowiązków określonych w art. 6 ust. 1 przez przekazywanie rocznych składek na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości odpowiadającej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.
14	Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że strony zobowiązane mogą wypełniać swoje obowiązki, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 4, przekazując co roku składkę na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości równej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.
15	Państwa członkowskie mogą wykorzystywać dochody wynikające z rocznych limitów emisji przewidzianych w decyzji nr 406/2009/WE na tworzenie innowacyjnych mechanizmów finansowania na potrzeby poprawy efektywności energetycznej.

3.1. Zakres i cele

Zgodnie z art. 30 ust. 11 państwa członkowskie mogą utworzyć krajowy fundusz efektywności energetycznej, aby wspierać wdrażanie środków w zakresie efektywności energetycznej i aby realizować swój krajowy wkład w unijne cele w zakresie efektywności energetycznej do 2030 r. Państwa członkowskie mogą ewentualnie zdecydować się na dostosowanie funkcjonujących krajowych funduszy efektywności energetycznej do zmienionych przepisów art. 30. W porównaniu z wymogami określonymi w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej z 2012 r. (zmienionej w 2018 r.) w przekształconej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej określono, że krajowy fundusz efektywności energetycznej powinien

wspierać stosowanie art. 8 ust. 3 dotyczącego wdrażania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej i art. 24 dotyczącego ochrony i wzmocnienia pozycji odbiorców wrażliwych oraz łagodzenia ubóstwa energetycznego. W ramach krajowych funduszy efektywności energetycznej należy ponadto nadać priorytet wsparciu odbiorców wrażliwych, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym i osób zajmujących mieszkania socjalne oraz rozszerzyć finansowanie środków w zakresie efektywności energetycznej dla MŚP. W stosownych przypadkach publiczne wsparcie finansowe z krajowych funduszy efektywności energetycznej należy opracować zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa na potrzeby poprawy efektywności energetycznej ⁽²⁸⁾.

3.2. Wybór środków z zakresu polityki

Państwa członkowskie mają różne możliwości w tworzeniu lub dostosowywaniu krajowych funduszy efektywności energetycznej:

- **ustanowienie instytucjonalnych zasad zarządzania:** krajowy fundusz efektywności energetycznej może zostać ustanowiony jako specjalny fundusz w ramach istniejącego już krajowego instrumentu wspierającego inwestycje kapitałowe. W zasadach zarządzania należy określić, że celem funduszu jest wdrażanie środków w zakresie efektywności energetycznej służących wspieraniu realizacji krajowych celów w zakresie efektywności energetycznej, i ustalić zakres odpowiedzialności;
- **określenie sposobu wyposażenia funduszu w kapitał:** wyposażenie krajowego funduszu efektywności energetycznej w kapitał może odbywać się poprzez budżet publiczny, unijne programy finansowania lub dochody z aukcji uprawnień w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Ustanawiając i określając sposób wyposażania krajowych funduszy efektywności energetycznej w kapitał, państwa członkowskie powinny w szczególności uwzględnić komplementarność i synergie względem istniejących zasobów budżetowych, które są dostępne do celów wspierania efektywności energetycznej w ramach programów polityki spójności na lata 2021–2027 (EFRR i Funduszu Spójności). W sekcji 3.3.3.3 szczegółowo opisano sposób, w jaki krajowe fundusze efektywności energetycznej można wyposażać w kapitał dzięki składkom, jakie strony przekazują w miejsce wypełniania przez nie wymogów określonych w art. 6 ust. 1 i art. 8 ust. 1 i 4 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej. Również fundusze odnawialne mogą generować przychody poprzez swoje inwestycje i zapewniać w ten sposób ciągłość;
- **zdefiniowanie celów funduszu, sposobu pomiaru wyników i wymogów w zakresie sprawozdawczości:** rządy powinny określić cele i sposoby pomiaru wyników całkowitej oszczędności energii, rodzaje wspieranych projektów i technologii oraz kwotę wykorzystanego prywatnego finansowania. Cele i sposoby pomiaru wyników należy również włączyć w przypadku wsparcia dla MŚP, odbiorców wrażliwych, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym i, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne. Należy ustanowić przejrzyste systemy sprawozdawczości, aby umożliwić ciągłe monitorowanie i ciągłą ocenę wyników funduszy względem realizacji tych celów;
- **określenie instrumentów finansowych, które można wdrożyć w ramach funduszu:** w ramach krajowego funduszu efektywności energetycznej można wdrożyć kilka omawianych wcześniej instrumentów finansowania, w tym pożyczki ze środków publicznych, systemy finansowania podatkowego i gwarancje pożyczkowe na rzecz zielonych kredytów konsumenckich ze środków prywatnych, zielone kredyty hipoteczne, systemy finansowania rachunkowego i zielone obligacje.

3.3. Wypełnianie zobowiązań określonych w innych artykułach poprzez przekazywanie składek do krajowych funduszy efektywności energetycznej

W następujących artykułach przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej wyszczególniono możliwości wypełnienia przez państwa członkowskie wymogów poprzez przekazywanie składek do krajowego funduszu efektywności energetycznej:

- W art. 4 ust. 2 wymaga się od państw członkowskich, aby wyznaczyły orientacyjny krajowy wkład w zakresie efektywności energetycznej, aby osiągnąć razem unijny cel zmniejszenia zużycia energii do 2030 r. o co najmniej 11,7 % w porównaniu ze scenariuszem odniesienia. W art. 4 ust. 6 określono, że jeżeli państwa członkowskie poczynią niewystarczające postępy w realizacji swoich wkładów, muszą one zapewnić wdrożenie dodatkowych środków w ciągu jednego roku. Jednym z potencjalnych środków jest wniesienie dobrowolnego wkładu finansowego do krajowego funduszu efektywności energetycznej lub innego instrumentu finansowego poświęconego efektywności energetycznej.

⁽²⁸⁾ Jeżeli chodzi o inwestycje w efektywność energetyczną, obowiązujące przepisy w zakresie pomocy państwa obejmują art. 38 i 38a (pomoc dla właścicieli budynków i najemców), 38b (pomoc dla przedsiębiorstw usług energetycznych) i 39 (pomoc przyznawana poprzez pośredników finansowych) ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (GBER) dotyczącego pomocy państwa oraz sekcje 4.1 (Pomoc na redukcję i usuwanie emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez wsparcie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej), 4.2 (Pomoc na rzecz poprawy charakterystyki energetycznej i efektywności środowiskowej budynków) i 4.10 (Pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze) Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (CEEAG).

- W art. 6 ust. 1 wymaga się od państw członkowskich zapewnienia, aby co najmniej 3 % całkowitej powierzchni ogrzewanych lub chłodzonych budynków, które są własnością instytucji publicznych, było poddawane co roku renowacji w celu przekształcenia ich co najmniej w budynki o niemal zerowym zużyciu energii lub w budynki zeroemisyjne ⁽²⁹⁾. W tym względzie art. 30 ust. 13 stanowi, że państwa członkowskie mogą zezwolić instytucjom publicznym na wypełnianie obowiązków określonych w art. 6 ust. 1 przez przekazywanie rocznych składek na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości odpowiadającej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.
- W art. 8 ust. 1 wymaga się od państw członkowskich, aby osiągnęły skumulowane oszczędności końcowego zużycia energii równoważne co najmniej: 1,3 % rocznego zużycia energii końcowej w latach 2024–2025, 1,5 % rocznego zużycia energii końcowej w latach 2026–2027 i 1,9 % rocznego zużycia energii końcowej w latach 2028–2030. W art. 8 ust. 4 wymaga się od państw członkowskich, aby w swoich krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu uwzględniały informacje na temat stosowanych wskaźników służących obliczaniu oszczędności energii, o których mowa w art. 8 ust. 1. W tym względzie art. 30 ust. 14 stanowi, że państwa członkowskie mogą przewidzieć, że strony zobowiązane mogą wypełniać swoje obowiązki, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 4, przekazując co roku składkę na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości równej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki. W tym celu i zgodnie z art. 8 ust. 2 państwa członkowskie zapewniają, aby oszczędności energii wynikające ze środków finansowanych z krajowego funduszu efektywności energetycznej celem spełnienia wymogów określonych w art. 8 ust. 1 obliczane były zgodnie z załącznikiem V do dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.
- Art. 9 ust. 1 umożliwia państwom członkowskim wypełnianie ich obowiązków na mocy art. 8 ust. 1 za pomocą systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej. W takim przypadku państwa członkowskie mogą postanowić, aby strony zobowiązane w ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej wypełniły swoje obowiązki w całości lub w części w postaci wkładu na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej.

Jeżeli państwa członkowskie nie wypełnią swoich obowiązków w danym roku, mają możliwość przekazania rocznej składki na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej. Państwa członkowskie, które zdecydują się na takie rozwiązanie, wciąż będą musiały na późniejszym etapie wypełnić swoje obowiązki określone w art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 1 i art. 8 ust. 1 i 4. Celem tego rozwiązania jest umożliwienie państwom członkowskim zrekompensowania – za pośrednictwem środka tymczasowego w formie wkładu finansowego na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej – luki w ich rocznych krajowych zobowiązaniach, przy jednoczesnym zapewnieniu osiągnięcia ich krajowego wkładu w realizację celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. oraz zniwelowania w kolejnych latach zaistniałej luki w obowiązkach określonych w art. 8 i 6 przy pomocy finansowania zarezerwowanego na ten cel w krajowym funduszu efektywności energetycznej.

We wszystkich przypadkach roczne wkłady finansowe muszą być równe wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić stosowne obowiązki i osiągnąć orientacyjną trajektorię. Jeżeli państwa członkowskie wybiorą jeden z tych wariantów, określają rodzaj środków w zakresie efektywności energetycznej, które mają zostać sfinansowane z krajowego funduszu efektywności energetycznej, aby wypełnić obowiązki określone w art. 4 ust. 6, art. 6 ust. 1, art. 8 ust. 1 i 4 oraz art. 9 ust. 1, i obliczają wielkość oszczędności energii, jaką wygenerują. Aby obliczyć oszczędność energii, państwa członkowskie stosują wspólne metody i zasady wyszczególnione w załączniku V do dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.

Następnie państwa członkowskie obliczają koszt inwestycji służących realizacji ich zobowiązania, aby określić wielkość wymaganego wkładu wnoszonego na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej. Dane wykorzystane do tych obliczeń powinny wiązać się z historycznymi wynikami krajowego funduszu efektywności energetycznej (gdy fundusz taki już funkcjonuje) lub z instrumentami finansowymi zaprojektowanymi w celu wspierania renowacji publicznych budynków lub innymi publicznymi systemami na rzecz efektywności energetycznej. Państwa członkowskie, jako część powiadomienia o metodach określonego w załączniku V, korzystając z wariantu wyszczególnionego w art. 30 ust. 14 i art. 4 ust. 6, opisują podejście zastosowane w celu oszacowania kosztów inwestycji, w tym metody i dane. Obliczenia powinny podlegać niezależnej ocenie *ex ante* i *ex post*. Komisja będzie monitorować stosowane metody dzięki regularnej interakcji z państwami członkowskimi.

⁽²⁹⁾ Zgodnie z art. 9 dyrektywy 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

4. OBOWIĄZKI SPRAWOZDAWCZE

Tabela 4-1.

Art. 30 ust. 17 i 18

#	Ustęp z art. 30
17	<p>Państwa członkowskie przedkładają Komisji do dnia 15 marca 2025 r., a następnie co dwa lata, w ramach zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu złożonych na podstawie art. 17 i 21 rozporządzenia (UE) 2018/1999 ⁽³⁰⁾, następujące dane:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wielkość inwestycji publicznych w efektywność energetyczną oraz średni efekt dźwigni osiągnięty dzięki finansowaniu publicznemu wspierającemu środki w zakresie efektywności energetycznej; b) wielkość produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, z rozróżnieniem na poszczególne produkty; c) w stosownych przypadkach – krajowe programy finansowania wprowadzone w celu większego upowszechnienia efektywności energetycznej i najlepszych praktyk oraz innowacyjne systemy finansowania na rzecz efektywności energetycznej. <p>Aby ułatwić opracowanie sprawozdania, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, Komisja włącza wymogi określone w tym akapicie do wspólnego szablonu ustanowionego aktami wykonawczymi przyjętymi na podstawie art. 17 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2018/1999.</p>
18	<p>Do celu wywiązania się z obowiązku, o którym mowa w ust. 17 lit. b), i bez uszczerbku dla dodatkowych środków krajowych, państwa członkowskie uwzględniają istniejące obowiązki ujawniania informacji nałożone na instytucje finansowe, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) przepisy o ujawnianiu informacji nałożone na instytucje kredytowe na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 ⁽³¹⁾; b) wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat ryzyka w zakresie ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG) nałożone na instytucje kredytowe zgodnie z art. 449a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽³²⁾. <p>Aby ułatwić zbieranie i agregowanie danych dotyczących wielkości produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej do celu wywiązania się z obowiązku, o którym mowa w ust. 17 lit. b), do dnia 15 marca 2024 r. Komisja przedstawi państwom członkowskim wskazówki odnośnie do warunków dostępu do danych dotyczących wielkości produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej na poziomie krajowym, zbierania tych danych i ich agregowania.</p>

4.1. Zakres i cele

W art. 30 ust. 17 zobowiązuje się państwa członkowskie do przedkładania co dwa lata sprawozdań na temat postępów we wdrażaniu przepisów art. 30 w ramach zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu (NECPR). W szczególności zobowiązuje się państwa członkowskie do przedstawiania danych dotyczących wielkości inwestycji publicznych w efektywność energetyczną, średniego efektu dźwigni i wielkości rynkowej produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej.

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013.

⁽³¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji (Dz.U. L 443 z 10.12.2021, s. 9).

⁽³²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

Państwa członkowskie są już zobowiązane do włączania do swoich NECPR sprawozdań dotyczących polityki i środków służących wspieraniu realizacji założeń i celów oraz wnoszenia wkładów określonych w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu. Ten obowiązek sprawozdawczy obejmuje krajowe programy finansowania wprowadzone w celu większego upowszechnienia efektywności energetycznej i najlepszych praktyk oraz innowacyjne systemy finansowania na rzecz efektywności energetycznej. Państwa członkowskie będą korzystały z tego systemu, aby przekazywać wszelkie istotne informacje i spełnić swój obowiązek sprawozdawczy wynikający z art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej. Będą one obejmowały środki zapewniające finansowanie publiczne na potrzeby realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej. Należy również przedstawić w sprawozdaniu politykę i środki mające na celu promowanie prywatnego finansowania na rzecz efektywności energetycznej, na przykład poprzez pomoc techniczną, pomoc na rozwój projektów lub środki umożliwiające stosowanie innowacyjnych systemów finansowania ze środków prywatnych (np. finansowanie rachunkowe).

Aby ująć w sprawozdaniu zagregowaną wielkość inwestycji publicznych i średni efekt dźwigni, państwa członkowskie powinny wykorzystać i zagregować informacje, które są już wymagane w obowiązujących NECPR, aby zmierzyć wielkość inwestycji publicznych i średni efekt dźwigni osiągnięty dzięki finansowaniu publicznemu wspierającemu środki w zakresie efektywności energetycznej.

W ramach aktualizacji wytycznych dotyczących sprawozdawczości na potrzeby NECPR Komisja przedstawi dodatkowe wytyczne w sprawie obowiązków sprawozdawczych na potrzeby lit. b powyżej dotyczącej wielkości produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej.

Aby przedstawić w sprawozdaniu całkowitą wielkość produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, państwa członkowskie będą musiały wykorzystać synergie i unikać powielania z wymogami dotyczącymi danych ujawnianych przez instytucje finansowe na podstawie rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych, unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju⁽³³⁾ i z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji na temat ryzyka w zakresie ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG) nałożonymi na instytucje kredytowe zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów kapitałowych⁽³⁴⁾. Państwa członkowskie mogą korzystać z tego systemu klasyfikacji i ujawniania informacji finansowych, aby wypełniać elementy wymogów w zakresie sprawozdawczości określone w art. 30. W 2024 r. duże instytucje finansowe posiadające papiery wartościowe notowane na rynku regulowanym UE będą musiały ujawnić działania dostosowane do systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju związane z celami klimatycznymi. Od stycznia 2026 r. wszystkie instytucje kredytowe UE będą również musiały przedstawiać informacje dotyczące dostosowania swojego portfela handlowego do systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju.

Ramy systematyki obejmują kilka rodzajów działalności gospodarczej, które mają znaczenie dla celów przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (np. jednostkowe środki w zakresie renowacji polegające na instalacji, utrzymaniu lub naprawie urządzeń zwiększających efektywność energetyczną i zintegrowana renowacja istniejących budynków). Aby obliczyć całkowitą wielkość produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, państwa członkowskie będą musiały zagregować zgłoszone pożyczki, które przedsiębiorstwa oznaczyły jako dostosowane do tych działań gospodarczych, które mają znaczenie dla celów przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej i dodać je do wielkości publicznych produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej. Państwa członkowskie będą musiały ustalić, które krajowe podmioty sprawujące nadzór nad wdrażaniem obowiązujących zobowiązań dotyczących ujawniania, będą wspierały tę sprawozdawczość, udzielając dostępu do danych ujawnianych przez instytucje finansowe (organ regulacyjny sektora bankowego itp.).

Oprócz dostosowania do systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju państwa członkowskie będą musiały włączyć również do swojego sprawozdania szacunek wielkości produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej, które nie są dostosowane do systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju, ale przyczyniają się do większej efektywności energetycznej.

⁽³³⁾ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych tworzy kompleksowe ramy sprawozdawcze dotyczące produktów finansowych i podmiotów finansowych. Wymogi określone w tym rozporządzeniu wiążą się z wymogami unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju dzięki włączeniu do definicji „zrównoważonych inwestycji” w rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych „zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej” w rozumieniu rozporządzenia w sprawie systematyki. Unijna systematyka dotycząca zrównoważonego rozwoju i rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych określają razem treść, metody i sposoby prezentacji informacji, jakie przedsiębiorstwa finansowe i niefinansowe mają ujawniać, dotyczących odsetka zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej w ich działalności biznesowej, inwestycyjnej lub związanej z udzielaniem pożyczek.

⁽³⁴⁾ Przy ujawnianiu danych i przy sprawozdawczości należy w szczególności wykorzystywać synergie i unikać powielania z wymogami dotyczącymi instytucji kredytowych zgodnie z art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; ujawniane zgodnie z wykonawczym standardem technicznym – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453 z dnia 30 listopada 2022 r. zmieniające wykonawcze standardy techniczne określone w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2021/637 w odniesieniu do ujawniania informacji na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego.